

Nepriklausoma

Lietuva

Nr. 14

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

1977 m. BALANDŽIO - APRIL 6 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941)

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

NAUJAS KANADOS BIUDŽETAS

Kanados Finansų Ministeris Donald MacDonal pasiskelbė biudžetą, kuriuo jis bando prilaikyti pirmoje eilėje ne nedarbo, bet infliacijos augimą.

Mokesčiai sumažinti \$1.17 mil. t.y. vidut. mokesčių mokėtojų sumažino po \$34 į metus. \$100 mil. yra skiriama darbų vykdymo programoms, kurios duos apie 150.000 darbų. Tačiau, kasmet priauga apie 250.000 galinčių ar norinčių dirbti. Kainų ir algų kontrolės paliekamos bent iki spalio 14 d.

BALTASIS POPIERIUS NE VISEMS BALTAS

Quebec, as vienakalbis toks yra pagrindinis šūkis, su tam tikru neramumu laukto kalbų įstatymo projekto, pavadinto "Baltasis Popieris", vietoje Bill 22.

Laikraščiai įdėjo ištiesą, per kelis puslapius tekstą. Rašymo stilius kondensuotas, logiškas atsimerant PQ tikslus ir-gana arogantiškas Jis galiotų ir privačioms mokykloms; siūlo netgi panaikinti angliškų vietovių, gatvių ar istorinių vietų pavadinimus (lyg anglai nieko Quebec,ui nebūtų davę).

Dvikalbiškumo našta norima nuimti nuo prancūzų kalbančiųjų daugumos ir į ją uždėti ant mažumos-pasidžiaugia Baltojo Popieriaus autoriai.

Po šio kalbos įstatymo priėmimo visi būsimieji imigrantai privalės leisti savo vaikus į prancūzų mokyklas, išskyrus apsigyvenančius laikinai.

Smulkios įmonės su 50 ar daugiau tarnautojų iki 1983 m. privalės įvesti prancūzų kalbą savo darbovietėje.

Anglų Mokyklų Komisijos numato, jei toks įstatymas praeis-trečdalis ar pusė anglų mokinių netekimo. Beje, mokinių skaičius bendrai krenta dėl gimimų sumažėjimo.

Šis įstatymas galėtų būti svarstomas Kanados Teisėme, nes neatitinka BNA Akto nuostatams.

Kai kurioms gyventojų grupėms Baltasis Popieris sukėlė juodas nuotaikas ir ruošiamasi intensyviems debatams.

SOVIETAİ VERŽIASI Į AFRIKĄ

Sovietai nepameta savo didybės idėjų. Sov. Sąjungos prezidentas Podgorny keliauja per Afrikos sostines, tuo pačiu, sutartinai, ten lankosi ir Castro. Pagal Gorsklow strategiją-Raudonasis laivynas turėtų būti visame pasaulyje, apūpinas naujaisiais patobulinimais, kokius turi, a-

not jo, "priešai" bet kur, pasaulyje. Tikslas-jau sena Petro Didžiojo šiltų vandenų svajonė-atšiginti nuo Vakarų, o ypač nuo Kinijos, kurios Rusija nepaprastai bijosi.

EUROPOS KOMUNISTŲ VAIDMUO

Kovo mėn. pradžioje Madride posėdžiavo Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos komunistų partijos vadai.

Šioje konferencijoje nepasisekė jiems susitarti svarbiausiam punkte, kaip tikėtis Ispanijos komunistų partijos vadas Carillo-sukurti Europoje eurokomunizmą.

Praktikoje pasirodė, kad didžiausia skaičiumi Italijos komunistų partija turi viduje nemenką opoziciją, pritariančią Maskvos linijai. Jos vadas Perlinguer gana nuoseklaus politinio ėjimo ir pritarius europietiškos bendruomenės organizacijos principams sutikdamas dalyvauti net ir Nato.

Prancūzijos kom. vadai Marchais taip pat yra atsiskę proletariato diktatūros principo, bet priešinasi dalyvavimui Europos bendruomenės organizacijoje, o ypač, neapsisprendę dėl Nato organizacijos. Tuo pačiu nėra apsisprendę dėl ryšių nutraukimo su Maskva. Be to, jis su komunistų partija nemenkai yra laimėjęs rinkimuose, o juo labiau, dar daugiau nori laimėti sekančiuose Prancūzijos rinkimuose.

Šioje konferencijoje tik vienu punktu visi trys komunistų partijos vadai sutarė, -visais būdais padėti legalizuoti komunistų partiją Ispanijoje.

Kad konferencija nepilnai pavyko, Maskva labai patenkinta. Jei ne kitaip, tai šias trijų valstybių komunistų partijas ji bandys skaldyti ir taip išlaikyti savo priežiūroje.

JAV politikams apsisprendimas, kaip laikytis vienokiu ar kitokiu atveju turėtų būti atidėtas tol. Kissinger, is savo laiku eurokomunizmą sulgino su Trojos arklio ištorija.

Vienų nuomone-Maskva darytų spaudimą eurokomunistams, neleisdama jiems sudemokratėti ir tuo sustiprintų savo galią. Kiti spėja, jei Raudonoji Armija užimtų Europą, tai priartintų Maskvos galios pabaigą, nes okupacija nepajėgtų užgniaužti civilizatoje vakarų Europoje net ir komunistuose kylančio patriotinio priklausomumo jausmų.

BENDRUOMENYBĖS

LAISVĖS TROKŠTANČIŲ DIENA TORONTE

Kaip jau įprasta, prieš iškilmingą akademią, minint Lietuvos Nepriklausomybės 59 m. šventės minėjimą, KLB v-ba, vadovaujant pirm. J. R. Simanavičiui, š. m. vasario 18 d. suruošė kviečiams Kanados valdžios, etninių grupių atstovams ir žurnalistams- priėmimą.

Priėmimas vyko Prisikėlimo Parapijos salėje, į kurią atsilankė žymieji svečiai: Lietuvos gen. konsulas Kanadoje dr. Jonas Žmuidzinai su ponia, Kanados feder. parlamento atstovas dr. St. Haidasz, Ontario parlamento atstovė Margaret Campbell, Toronto miesto tarybos narys Tony O. Donohue, dr. Jan Duktis, Wm. Boytchuk ir John Jaremko. Buvo estų, latvių, čekoslovakų, lenkų, žydų, ukrainiečių ir baltų gudžių atstovai. Lenkus atstovavo G. Burski, Kanados Lenkų Kongreso Toronto pirmininkas, žydus-Alexandras Epstein, Štasy Jukabaitis atstovavo Baltų Veteranų, League in Canada, Be to, buvo skautų ir kitų organizacijų atstovai.

Priėmimą atidarė Kanados Krašto Valdybos narė Irena Šernaitė-Melklejohn, pakviesdama KLB pirm. Simanavičių tarti svečiams žodį. Jis trumpai ir glaustai pristatė svečiams Lietuvos istoriją, jos kančias, dabartinę spaudą ir jos lūkesčius. Pabaigoje pažymėjo, kad Lietuva buvo žinoma bekonais, žąsimis ir krepšinio čempionais. Paminėjo lietuvių ateivių įnašą į Kanados gyvenimą.

Pakviesti tarti žodį dr. St. Haidasz, Margaret Campbell ir lietuvių bičiulis Tony O. Donohue. Visi kalbėjo apie lietuvių gražiai, linkėjo atgauti laisvę ir nepriklausomybę Lietuvai. Būdami politikai, nepamiršo paminėti ir savo gerų darbų. Margaret Campbell pabaigoje pridėjo, jeigu kas nėra geras lietuvis, tas nebus ir geras Kanados pilietis...

TORONTO "VOLUNGES" VIENETO DAINININKES

Federalinio parlamento atstovas dr. S. Haidasz kalbasi su Irena Varankiene per priėmimą Prisikėlimo salėje. Nuotrauka S. Varankos.

Pasibaigus kalboms, pranešėja Irena pristatė visus svečius. Volungės vieneto dainininkės pasipuošusios tautiniais drabužiais, vadovaujamoms solistės Lindos Marcinkutės, padainavo keletą lietuviškų dainų.

Visi buvo pakviesti prie bufeto, kurį estetiškai paruošė J. Bubulienė su padėjėjoms. Norintiems daugiau negu kavos ir užkandžių-buvo ir Bacho kampeilis. Svečiai buvo patenkinti. Ta proga keliems atstovams buvo išteikta dr. A. Šapokos knyga Vilnius In The Life of Lithuania. Jas gavo lenkų atstovas G. Burski, Margaret Campbell, dr. Haidasz ir Wm. Boytchuk.

Svečių priėmimas baigėsi apie vidurnaktį. Visi turėjo progos laisvai, šeimyniškai nuotakoje pasidalinti išpužiais, pabendrauti.

Visos legalios priemonės- spauda, radijas, TV, universitetai, Bažnyčios, mokyklos, demonstracijos, sportas ir privatus suėjimai yra tos plytelės, kuriomis siekiama atstatyti laisvę. Gi ginčai ir nesantika niekam naudos neatnešė. Tą geriausiai įrodė Lenkijos tragedija nuo 1939 - 1945 m. Anglijoje, Londone egzilinės vyriausybės politikai ir kariškiai vieni kitus po teismus tampė. Vieni kitus svetimųjų akyse šmeižė, eikvojo

jėgas ir sau pakenkė. To viso pasekmė- dabartinė Lenkija.

LENKAI INTELEKTUALAI "NURAŠO" LIETUVIŲ TAUTĄ LENKIJOJE SĄSKAITON

Šiais metais pasirodė Toronto knygynuose "A Member of a Distinguished Family". Tai Kanados daugia kultūros ministerijos subsidijuota knyga apie Kanados lenkus. Leidėjas MacClelland and Stewart, 25 Hollinger Rd Toronto. Ją parašė prof. H. Radecki ir Toronto lenkų pusbaitinio laikraščio "Związkowiec" redaktorius, B. Heidekorn. Abu yra Lenkijoje gimę lenkai.

Kadangi šie autoriai "nurašo" lietuvių tautą Lenkijos sąskaiton, tai Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinai jiems pasiuntė šį protesto laišką:

Mr. Henry Radecki
30 Woodgrove Dr.
Toronto, Ontario

In reading A Member of a Distinguished Family, I was surprised by your two unbelievable distortions of facts.

First, on page 6, you say: "The eastward expansion culminated in the Union of Lublin in 1569, when Lithuania merged with Polish Kingdom". That is but a glorification of Polish expansion which deserves well to be called "drum and trumpet

history" because Lithuania never merged with Poland.

On July 1, 1569 a treaty was signed between Lithuania and Poland establishing a Confederation or Polish-Lithuanian Commonwealth, which in Poland was usually denoted by the very inexact title. "Rzeczpospolita Polska". Since then, the Grand Duchy of Lithuania and the Kingdom of Poland remained for a period of two hundred and twenty six years, completely sovereign states. Two separate organizations continued to exist: they had separate constitutions, cabinets of ministers, laws, armies, treasures, mints, seals, flags, courts and chanceries.

Secondly, there is another your groundless allegation which I quote in part: "The Lithuanians... until the last partition in 1795, were an inseparable part of the Polish nation" (188). This is a gross and unprecedented distortion of history denying the identity of the Lithuanian nation which is in possession of its own language, ethnic origin, national character, traditions and six hundred centuries of statehood history.

Although the Lithuanian upper strata was in the end Polonized, they always maintained a very strong sentiment of appurtenance to the Lithuanian nation-state.

However, while the former Allies- Poland and Lithuania-are again under the pernicious colonial rule of their common hereditary enemy, it is highly unwise and detrimental that their descendants in a free country denigrate each other, national heritage and incite dissensions amongst themselves. Such a posture is also contrary to "the multicultural environment which Canada offers to all people".

The above mentioned errors concerning Lithuania hint to remind, apropos, the still applicable sentence of Voltaire: "On voit dans l'histoire les erreurs et les préjugés se succéder tour à tour, et chasser la vérité et la raison".

I hope those inaccurate phrases, which are obscuring the authors, objectivity and damaging the reputation and value of the book, will be eliminated from it or corrected otherwise.

Sincerely,
Jonas Žmuidzinai,
Acting Consul General of
Lithuania

cc
Mr. Benedykt Heydenkorn
Związkowiec
1638 Bloor West
Toronto, Ont.

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSU!

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už \$5.00 plus muosius po užsisakymo metus, t.y. naujiems skaitytojams.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Remėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4. Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUSDINAMOS MINTYS NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONĘ. RANKRAŠČIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRAŽINAMI TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA IR LEIDYKLA NEATSAKO.

Velykų Ryto proga

Velykos krikščioniškos civilizacijos žmogui reiškia Kristaus prisikėlimą iš numirusių. Prieš du tūkstančius metų Kristus buvo pasmerkta mirti ir prikalta prie kryžiaus neapykantos, smurto ir neteisybės vinimis. Mirė ir buvo palaidotas.

Velykų rytą, kaip mums liūdi patikimi dokumentai ir tradicija, Jis vėl pasirodė pilnas gyvybės. Tuo Velykos pasidarė pergalės simboliu prieš kiekvieną neapykantą, nesutikimą, neteisybę, melą, išniekinimą, kerštą ir visus mirties geluonius, kurių skaičius pasaulyje yra begalinis.

Prieš du tūkstančius metų Kristus parodė pergalę. Per du tūkstančius metų žmonija išbandė daug ginklų, siekdama pergalės. Kur ji šiovi šiandien? Pergalės prošvaisčių dar nesimato. Žmonija tebegyvena Penktadienio kančias. Badas, melas, neteisybės, smurtas, apgaulė, nuolatiniai karai sėja mirties sėklas ir augina gausius vaisius. Tautos ir pavieniai žmonės yra negailėstingai naikinami. Guostis Kristaus pergalę yra per pigu. Išbadėjęs žmogus laukia duonos kąsnio dabar, šią dieną. Vergų lageriuose neteisingai ir begėdiško tarptautinio melo uždarytieji laukia teisybės dabar, šią dieną. Pavergtos ir negailėstingai naikinamos tautos laukia laisvės ir žmoniško gyvenimo dabar, šią dieną. Prieš viešą melagystę, apgaudinėjimą ir veidmainystę joks tarptautinis organizmas net balso nepakelia ir

be sąžinės graužimo istorijai leidžia austi negirdėtų žudymų, ištėrimų, smurtų audeklą.

Deja, nereikia mums eiti į žmonijos platybes. Užtenka atyžiau pasekti mūsų išeivijos organizacijas ir jų veiklą. Jei nors vienas laikraštis "buldogų" suloja, tuoj kitų skalikai šimtais sustoja. Piauna, riejasi begalo, kol patys nebežino, ką daro, ir nuo savo pirmų pozicijų atsąla. Vardan Tėvynės laisvės, tautos meilės, sveatimus skudurų šveičia, plauna ir net nepastebi, kad patys save apgauna. Skelbia taiką, kviečia prie dialogo, ieško, atrodo, patarimo, bet tikrumoje sutinka tik su prietarimu. Išdaviko vardas lengvai duodamas tiems, kurie galvoja kitaip, net ir tiems, kurie galėtų galvoti kitaip. Mes vis dar gyvename Penktadienio valandas... Kad Velykų Rytas išauštų, reikia pirmą pergalęti egoizmą, atitaisyti padarytas skriaudas, išlaisvinti visas tautas, suteikti sąžinės laisvę kiekvienam žmogui, įvykdyti socialinį teisingumą pasaulyje. Ieškoti su nuoširdumu atviro dialogo su savo priešu, pripažinti ir jam gerą valią, vieną žodžiu, reikia panaikinti blogį savyje ir pasaulyje.

Žmogus tai gali padaryti, nes vienas žmogus-Kristus-kelia jam parodė ir pirmas juo eidamas tikslą pasiekti.

Žmonijai tik tuomet išauš Velykų Rytas, kada žmonės pasidarys-žmonėmis.

Jonas Kubilius

PANORAMA

PETRO VILEIŠIO - TEISIŲ MOKSLŲ DAKTARO PASISAKYMAS LIETUVOS ŽYDŲ KLAUSIMU

(Tęsa iš praėito numerio)

Kaip minėta, Nepriklausomoje Lietuvoje žydai turėjo didelę autonomiją įvairiose srityse; beveik kiekviena mieste ir savo banką, o didžiulis bankų centras-Žydų Cetrinis Bankas Kaune. Oze draugija-žydų sveikatos reikalams turėjo tinklą savo žydiškųjų ligoninių. Amatams ir žemės ūkiui žydų tarpe skleistis veikė Ort draugija. Žydai buvo gerai organizuoti. Buvo daug ir profesinių žmonių, pvz., žymūs daktarai E. Landau, B. Zacharinas, L. Gutmanas, Finkelšteinas ir daug kitų. Buvo gerų advokatų ir žinomų profesorių.

Taip pat plačiai žinomi skulptoriai ir kiti menininkai litvakai-Arbit Blatas, S. Zolnavičius, M. Ginsburgas, J. Lipšitz, Ch. Soutine ir kt.

Pirmasis Lietuvos konsulas Amerikoje buvo žydas H. Rabinovičius, paskui Lietuvos vyriausybės buvo nukeltas į Maskvą pasiuntinys patarėju.

Lietuviai prisidėjo žydams profesionalams išsiugdyti. Pvz., Pasaulinio Žydų Kongreso pirmas J. Robinsonas yra iš Lietuvos, dabar J. R. elyje, savo laiku ruošdamasis advokato profesijai, buvo mano tėvo advokato padėjėjas Kaune.

Ir Jūs sutiksite, kaip aš esu griežtai įsitikinęs, kad Sovietai visais būdais panaudoja žydus, jog suterštų lietuvių tautos vardą. Žinoma, yra tam tikra konspiracija.

Dabar, pav., Kaminsko klausimas. Nesakau, kad Kaminskas kaltas ar nekaltas. Bet, va, koks Kaminsko nusikaltėlio ieškojimo tikslumas.

1948 m. DP stovykloje Kemtene (V. Vokietijoje) surado Kaminską, kaltino jį, sekiojo, ir nežinia, kur jis dingo, gal rusai pagrobė jį. Jo šeima atvyko į Ameriką, sūnus tapo daktaru, o žmona ištekėjo už kito. Tai pirmasis "Kaminskas".

1968 m. Munchene (V. Vokietijoje) lėktuvu iš Romos grįžtantį, sulaukė kitą "Kaminską", A. Ereminą, Thomastono, Conn. gyventoją. Ten pat paaiškėjo, sulaukysis joks "Kaminskas". Tai jau antroji klaida.

tantus, (kaip mokslininkus, istorikus, žurnalistus), kurie padėtų išspręsti įvairius jų profesiją liečiančius klausimus, parašytų memorandumus, atsiųskumus, knygas ir t.t. Dažnai ir liet. veiksmų valdybas sueina geri vyrai, bet ne specialistai istorikai ar žurnalistai. Tokiu gi atveju jie yra menki visuomenininkai, užpildantieji tik savo partijų kėdes. Nuo to nukentčia bendras lietuvių reikalas. Iš tokių centrinių lietuviškų institucijų seno amžiaus atstovai turėtų jau pasitraukti. Lietuviškojo vadovybių viršūnėje turėtų būti visi akademinio išsilavinimo ir pilnai mokantieji šio krašto kalbą.

J. Kelmas
Toronto, Ont.

pavardžių.

Ar klausimo referentas tiki, kad sovietai išleis bent vieną liudininką, kuris galėtų liudyti kaltinamųjų naudai? - Žinoma, ne, ką ir Jūs prileidžiat. Ne!

Komunistams rūpi sunieinti tuos, kurie siekia Lietuvai laisvės.

Ar nekeista? Kovoje už milijono juodųjų laisvę Rodezijoje, bet 9 milijonai žmonių Pabaltijo valstybėse paliekami vergijoje.

Komunizmo tikslas užvaldyti pasaulį.

Į Izraelį atvyksta žydų iš Sovietų Sąjungos. Jų tarpe yra specialiai infiltruoti komunistų. Jie nepalieka Izraelyje, bet vyksta į kitus kraštus komunizmo uždavinių vykdyti.

Imkim anksčiau minėtą Chodosaitę, kuri emigravo į Izraelį, o atsidūrė Amerikoje. Ar jos imigracija į Izraelį jau nuplovė jos kaltę už jos nusikaltimus Lietuvoje? Rusai siunčia į Izraelį savo agentus ir įpareigoja juos vartyti komunizmo propagandą.

Kas kaltas, tas turi būti baudžiamas. Su tuo visiškai sutinku. Bet turi būti baudžiami ir komunistai nusikaltėliai.

Naciai persekiojo ir lietuvių. Daug nukentėjo nuo nacių. Pvz., toks prelatas M. Krupavičius (buvo sustojęs mūsų apylinkėje), buvo persekiojamas nacių. Čia, Putname turime kun. S. Ylą, nacių laikytą koncentracijos stovykloje. Yra ir daug daugiau pavyzdžių.

Taip, vyskupą V. Brizgį gerai pažįstu. Netiesa, kad jis raginęs žmones nepadėti žydams. Tai baurus melas. Vyskupas kilnus asmuo. Jis niekada negalėtų to padaryti ir nedarytų. Jis aktyviai protestavo dėl žydų uždarinėjimo į getto. Naciai jį už tai atakavo.

Sakote, kad kai kurie lietuviai buvo įvelti į žydų ir kitų medžiokles.

Sovietų pastatytas okupuotos Lietuvos valdžios komisaras (ministeris) Antanas Venclova, savo 1971 m. išleistoje knygoje Vidudienio Vėtra (psl. 509) rašo, kad jis visame krašte tyrinėjęs tą klausimą ir įsitikinęs, jog niekaip naciams nepasisekė įtraukti lietuvių, dalyvauti nacių nusikaltimuose.

Teisybė, kad naciams kartais pasisekdavo priversti net žydus prisidėti, pažadant palikti juos gyvus ar pan.

Sutinku, kad kuris kaltas, turi būti baudžiamas. Bet tai turi eiti pagal teismo procesą. Niekas neturi teisės nužudyti kitą. Bet karo maišatyje galėjo atsitikti visko. O lietuviams už savo laisvę teko kovoti prieš nacių ir prieš rusus komunistus.

Daugelis žydų priklausė GPU. Toks Demko, Finkelšteinas ir kt. sovietų okupacijos laikais buvo inkvizitoriai, pasižymėję nekaltų žmonių kaikinimais. Galėjo žinoma, nukentėti ir žydų.

Aplankiau dabar kaltinamą Kaminską Hartforde, jis atrodo, lyg mirštas žmogus, visiškai suvargintas. Kai paklausiau, ar jis kaltas dabar jam priskiriamais kaltinimais, jis atsakė, kad jis niekad nebuvęs kaltas.

Lietuvos gen. kons. J. Dauzvardienė kalba jos pagerbime, kurį suruošė Lietuvos vyčiai vasario mėnesio pradžioje, Chicagoje.

Tada toje maišatyje įvyko visko. Užventyje, netoli Kražių, grupės žydų, gal pačių Kaminsko skundėjų, ir sovietų kareivių buvo užpultas taikos teisėjas P. Liseckas ir ten pat nužudytas. Jo šeima dabar gyvena Amerikoje.

Kitas charakteringas dalykas. Vokiečiams ir Sovietams pasidalinus Lenkiją, nuo okupantų bėgdami, tada dar laisvoje Lietuvoje atsidūrė apie 25.000 lenkų inteligentijos ir karininkų. Kadangi Lietuva tame konflikte laikėsi neutraliai, tai pagal tarptautinę konvenciją visi lenkų kariškiai turėjo būti internuoti.

Labai aukštas valdininkas iš Sovietų pasiuntinys Kaune, atsiradęs mūsų Užsienio Reikalų Ministerijoje šnibždėjo manį ausį, kad lietuviui, seniau turėjus valstybinių ginčų su Lenkija, dabar galėtų "atsiskaityti" ir tuos visus kariškius likviduoti... Žinoma, mūsų ministerija tokio dalyko nenorėjo nė girdėti. Bet tai buvo pradžia Katyno, kur vėliau sovietai apie 15.000 lenkų karių likvidavo, sunaikino.

Lietuviai per šimtmečius taikingai gyveno su žydais. Juk buvo žydų, kurie Lietuvai atsiuriant po I-ojo Pasaulinio Karo, savanoriais su ginklu kovojo už Lietuvos laisvę.

Džiaugiuosi, kad rabinas duoda progos ir nori, kad būtų išgirsta ir kita toklausimo pusė.

Žinau, kad yra išleista didelė knyga apie 1000 metų judaizmą Lietuvoje, bet reikia stebėtis, kad joje nėra nė vieno gero žodžio apie Lietuvą...

Pastabos:

Korespondento užrašai, gal kiek glausiai, parodo, ką sakė dr. P. Vileišis; tai ir buvo pagrindinis užrašų uždavinys.

Gi pranešėjo ir moderatoriaus įtarpos, be pagrindinių paklausimų keliai atvejais vienaip ar kitaip pasakytos, daugiausia lietuvių (galima sudėti į šias išvadas):

- a) kad kaltininkų ieškojimas neturi kito tikslo, kaip tik surasti nusikaltėlius;
- b) kad kaltininkų ieškojimas nėra jokia sovietų ir žydų sutarta konspiracija prieš Pabaltijo valstybes;
- c) kad surastieji nusikaltėliai priskiriami kaltinimui yra kaltinimai jiems už jų asmeninius nusikaltimus;
- d) kad kaltinimai atskiriems asmenims joki būdu nėra kaltinimai visai lietuvių tautai ir kad tuo nenorima mesti šešėlio visiems lietuviams.

(A. Saulaitis)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

REFORMUOTINA CENTRINIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLA

Lietuvių tauta yra rusų-komunistų pavergta. Ji, kaip baudžiauninkė, dirba Maskvos ponams, kad jie būtų turtingi. Tai laisva tauta gali turėti laimingą ir kūrybingą gyvenimą, kuomet viskas yra dirbama tik sau.

Dabar lietuvis pavergtoje tėvynėje tik mažą laiko dalį tedirba sau. Todėl lietuvių tautos pažanga nekyla, kaip kitose laisvose šalyse.

Todėl 1/3 tautos gyvenančios laisvajame pasaulyje, turi tuos lietuvių darbus atlikti ir padaryti tai, ko mūsų pavergtas brolis negali padaryti. Laisvojo pasaulio lietuviai, kaip pavieniai taip ir organizuoti, labai

daug nuveikė lietuvių tautos labui. Lietuvio vardas ir Lietuvos laisvės kova yra žinoma visuose pasaulio kontinentuose. Mes visur turime labai daug gerų lietuvių draugų. Gi nuo priešų apsiginti galime tik kovojant stiprinant savo gretas ir atjauninant kovotojų vadovybes. Reikia ir naujų žmonių, pinigų ir naujų veikimo metodų. Taip pat reikia stiprinti ir reformuoti VLIKą, kuris yra suorganizuotas iš buvusių 1928 m. Lietuvos politinių partijų. Jų likučiai labai nusilpo, be užnugario, tik vardas belikęs. Tad VLIKą reikia įjungti kitus vienetus, kurie turi didelį žmonių užnugarį. Gi atskiriems klausimams spręsti reikia pasikviesti konsul-

tantus, (kaip mokslininkus, istorikus, žurnalistus), kurie padėtų išspręsti įvairius jų profesiją liečiančius klausimus, parašytų memorandumus, atsiųskumus, knygas ir t.t. Dažnai ir liet. veiksmų valdybas sueina geri vyrai, bet ne specialistai istorikai ar žurnalistai. Tokiu gi atveju jie yra menki visuomenininkai, užpildantieji tik savo partijų kėdes. Nuo to nukentčia bendras lietuvių reikalas. Iš tokių centrinių lietuviškų institucijų seno amžiaus atstovai turėtų jau pasitraukti. Lietuviškojo vadovybių viršūnėje turėtų būti visi akademinio išsilavinimo ir pilnai mokantieji šio krašto kalbą.

J. Kelmas
Toronto, Ont.

V. JUNGĖNAS. BRONYS RAILA

Mažas dialogas dėl pažiūrų į lietuvių santykius su rusais

(Kadangi "Sėja" žurnalas nepasiekia mūsų visų skaitytojų, esant įdomiam minčių pasikeitimui, perspausdiname iš 1976 m. nr. 2 NL.)

1975 metais SĖJOJE (Nr. 4) paskelbus mūsų bendradarbio Bronio Railos straipsnį "Problemos ir nuovargis", kur buvo pateikta šiek tiek teigiamų ir kartu kritiškų minčių apie Metmenų žurnale įdėtą V. Jungėno rašinį, tarp kitko, iškėlusį reikalą peržiūrėti ir dabartiniam laikmečiui bei ateičiai realiai nustatyti lietuviškų pažiūrų kryptį į eventualius santykius su rusais ir lenkais, - vėliau išsivystė laiškinis "dialogas" tarp abiejų autorių.

V. Jungėnas yra slapyvardis asmens, dar neseniai išvykusio į Vakarus iš sovietinės Lietuvos, ten augusio, išsimokslinusio ir tiesiogiai pažinusio Lietuvos bei visos Sovietų Sąjungos gyvenimą. Autorius mieliai sutiko leisti paskelbti Sėjoje jo Broniui Railai rašyto laiško ištraukas. Iš tikrųjų buvo du laišukai tais klausimais: pirmasis pasisakęs dėl B. R. kritiškų pastabų Sėjoje ir antrasis, kur Jungėnas vėl komentavo jo susirašinėjimo su B. R. pastabas.

SĖJA mano, kad tos problemos yra svarbios ir dėl jų neturėtų būti mūsų nuovargio. Jos gali atrodyti (ir yra) dar kontroversiškos, drąsios, nušviečiamos iš kito ar neįprasto "kampu", bet aktualios ir rimtai svarstytinos. Tam tikslui ir pratęsiame šias diskusijas, čia duodami vietos dviejų V. Jungėno laiškų autorizuotom ištraukom ir trečioje dalyje papildomam Br. Railos komentarui.

SĖJOS red.

* * *

3. ATĖJO LAIKAS PERKOŠTI ILIUZIJAS

(Tąsą iš praeito numerio)

Žinoma, toks rūstokas žurnalisto atsiliepiamas apie puikiybę besikeliančius išeišvijos politikus ir apskritai mūsų spaudos skaitytojus niekam negalėjo būti smagus. Tokiais atvejais dažnas labiau mėgsta negirdėti, neišgirsti, tylėjimui ignoruoti. Bet man buvo labai smagu, kai dėl minėtų mano pastabų SĖJOJE gyvai atsiliepė pats V. Jungėnas, man lig šiol asmeniškai nepažįstamas ir nežinotas, ir iš toli, iš kito kontinento. Jis pasirūpino ne tik SĖJĄ paskaityti, bet gauti mano adresą ir porą tikrai įdomių laiškų parašyti. Susipažinus arčiau, taip pat buvo smagu patirti, kad nesuklydau įtardamas Metmenų straipsnio autorių esantį dar neseniai į Vakarus išvykusį, sovietinėje imperijoje augusį ir ten visą laiką gyvenusį intelektualą, didelį Lietuvos patriotą ir (gal net superoptimistiškai nusiteikęs) sacharoviškai solženiciniškos dvasios disidentą-antikomunistą. Vilniaus enkavedistiniai žurnalistai Jungėną jau labai įnirtingai puolė, kaip per Metmenis ir Akiračius pastreikškusio... fašizmo ir amerikinės žvalgybos interesų gynėją!...

* * *

V. Jungėnui sutinkant ir dargi pageidaujant, maloniam SĖJOS skaitytojų dėmesiui čia paruošiau iš jo dviejų laiškų tam tikras svarbesnes ištraukas, kurios buvo jo dar patikrintos ir autorizuotos. Mudu draugiškai sutarėm, kad po to dar ir nuo savęs vėl pateiksiu kiek papildomų pastabų, ypač klausimais, dėl kurių nesijutau pilnai įtikintas ar savo nuomones pakietęs.

Bet pirmiausia man norėtųsi nepamiršti autoriui komplimentų, dėl ko anas jo rašinys Metmenyse pasirodė toks vertas dėmesio. Tiesa, jo mintys buvo gerokai "kontroversiškos", bet savotiškos, šviežios, nes grįstos ilges-

niais sovietinio gyvenimo ir lietuviškos realybės patyrimais, todėl žymiai arčiau žemės ir tikrovės, negu mes čia per tris dešimtmečius užsieniuose buvom įpratę sustabarėjusiai galvoti ar romantiškai jausti. Dar kiek sielodamiesi Lietuvos reikalais ir labai suprastintu, dažnai net jau primityviu būdu aptardami vadinamąsias Lietuvos išlaisvinimo problemas (ką vadinam savo tvirtais ir principingais nusistatymais), aišku, kad prie Atlanto ir net Pacifiko pakrančių dažnas jau beveik neišvengiamai pamirštam, kokia dabar pasidarė sudėtinga ir su kliuvimais politinė geografija pakeliui tėvynėn. Žinoma, jeigu ten dar nori sugrįžti koks retas svajotojas ir "atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę" - aiškiai, griežtai, kietai, be sąlygų ir nuolaidų, absoliučiai ant kovingų principų bazės, ant viskas kaip buvo, tik dar geriau, su sostine Vilniumi ir netgi Karaliaučium.

Labai gražu ir gerai. Deja, šių kilnių svajonių keliu mes būtinai gundomės ir anistezuojamės pamiršti, kada ir kaip visa tat gali būti įvykdyta. Ir kuo karščiau kas apie tai rašom ar iš tribūnų sušunkam, tuo kiekiau užveržiam savo minties kanalus ir dargi šokam skelbti, kad būtų nusikaltimas ir išdavikiškas veiksmas prileisti ar pagalvoti, kad tuose keliuose į rytus mums pirmiausiai reiktų prieš tai peržengti komunistinės rytų Vokietijos teritoriją, paskui plačiai ir vakarus nutysusias komunistinės Lenkijos žemes, po to bolševikiškai sumaskolintą "Kaliningrado oblastį", ir tik tada įžengtume į Sovietų Rusijos paglemžtą mus dominančią teritoriją, kurios šiau rinėje pusėje baisiai sukomunistintos Latvijos ir Estijos sovietinės respublikos, o pietuose komunistų rikiuojama Lenkija - Rusijos satelitas pagal jos pačios konstituciją. Taigi visur aplinkui tas pats raudonas ar rausvas konglomeratas, kurio sienų neliečiamumą geruoju ir gražiuoju pernai Helsinkyje užtvirtino visa Vakarų Europa ir Šiaurės Amerika. Mums iš čia Lietuva dabar jau virtusi - greičiau it kokia tolma sala Raudonajame vandenyne...

Atsiprašau taip ilgai driekiąs tas banalybes ir tokias aiškias savaime - suprantamąsias. Deja, užsienyje mes daugelis jas pamiršom, o jos turėtų būti atidaus dėmesio spektre kiekvienam lietuviui patriotui, siekiančiam susidaryti bent apytikriai konkrečią Lietuvos išlaisvinimo sampratą ir šiek tiek blaiviau nutuokti, su kokiais kaimynais ir kaip mes ateityje galėsime turėsime gyventi. Žinoma, jeigu esamoji padėtis palaipsniui ar kiek revoliucingiau keisis palankesne kryptimi, ir jeigu iš viso mes, kaip tauta, dar gyvenim tenai prie Nemuno, o kiti išsiblaškę užsienio pasaulio lietuviškos salelės.

Apie tai tiesiogiai nebuvo daug kalbos V. Jungėno pirmajame straipsnyje, kadangi jam tai be priedų aiškūs dalykai. Jam tai - išgyventa realybė, savaime kalbanti be banalių dėstymų reikalo, įtaigiai fasonuojanti kitokias išvadas ir ateities viziją. Todėl jo nuosirdžiai išdėstytos šių mums gal neįprastų problemų įžangos ir sugestijos Lietuvos likimo vėliausiai raidai bei ateičiai apibrėžti pasirodė itin įdomios ir būtinai reikalingos kritiško pasvarstymo.

Vėl priminsiu, kad ir šiam "mažajam dialogui" užsimezgus, principiskai aš ir toliau "pasilieku prie savo nuomonės", kurią SĖJOJE anąkart dėčiau. Bet jaučiu prasmę toliau diskutuoti ir, jei būčiau kitaip įtikintas, be gailėsčio sutikčiau papildyti mūsų minčių ir nuotaikų užuolankas ten, kur mes čia gal iš tikrųjų jau esam perdaug sustabarėję... (B.d.)

ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS

Vilniaus arkivyskupas Jurgis Matulevičius - MATULAITIS mirė 1927 m. Tad šimet sueina 50 m. nuo jo mirties.

Arkivyskupas J. Matulaitis yra kandidatas į Palaimintuosius - Šventuosius. Jo byla seniai užvesta Romoje.

Tai buvo nepaprastas vyskupas, pilnas žmogiškų ir dieviškų dorybių. Tą pripažįsta ir Roma - Vatikanas. Deja, didžiausi priešai yra lenkai vyskupai - kardinolai, kurie nenori, kad lietuvis ("chamas") vyskupas ir dar Vilniaus, būtų Palaimintuoju.

Lenkai išgalvotais faktais stoja skersai kelio. Tikėkime, kad lietuvių apgins pirmąjį lietuvių šventųjų sąrašą.

K.

ARKIVYSKUPO ŽMOGIŠKAS VEIKSMAS

(Apsakymas iš "Lai vas" nr. 1/1977)

1926 m. birželio mėn. Chicago vyko 20-tas Tarptautinis Eucharistinis kongresas. Jame dalyvavo ir arkivysk. Jurgis Matulaitis, kuris ta pačia proga vizitavo ir marijonų namus. Kadangi tada marijonai valdė ir iki šių dienų tebevaldo Aušros Vartų parapiją, arkivyskupas apsigyveno klebonijoje. Išskyrus kleboną, visi kiti marijonai gyveno kitoje bažny - čios pusėje esančiame Draugo name, kurio viršutiniai aukštai buvo vienuolynas. Jų tarpe buvo įsimaišęs vienas iš rytinių valstijų Eucharistinių kongresų atvykęs šešiolikametis studentas. Jo vyresnis brolis buvo marijonas, Draugo vienuolyne gyvenantis studentas. Tokiu būdu svečiui studentui teko didelė laimė ir garbė valgyti prie vieno stalo, nors ir kitam stalo gale, su garbinu arkivyskupu. Reikia paaiškinti, kad marijonai, nors miegodavo savam vienuolyne, bet dėl vietos stokos jame visi valgydavo kartu Erdviame ir patogiam valgomajame, klebonijos rūsyje.

Tais metais vienas Draugo tarnautojų, a. a. Jonas Kulikauskas, marijono a. a. kun. V. Kulikausko brolis, buvo pirkęs naują Cadillac, a, kuriuo vežiodavo arkivysk. vizitams bei pamaldoms. Jaunam svečiui teko nekartą drauge važiuoti.

Žinotina dar kita aplinkybė. Pavalgius marijonai paprastai vis eidavo ir tebeina bažnyčią šalia klebonijos pasimelsti. Vieną kartą po pietų, penktadienį -u visais ir bažnyčią nėjo tik jaunuolis iš rytų, sąžinę nuramindamas, kad tai nesą Bažnyčios kiekvienam katalikui įsakyta ir kad, esą, ir be to galima sielą išganyti. Vienas pasilikęs, stovėjo klebonijos salone ir žiūrėjo pro langą į gatvę. Jam bežiūrint pro užuolaidą, atvažiavo prie klebonijos jau pažįstamas naujas Cadillac, as. Išlipo arkivyskupas ir pradėjo laip - tais lipti prie durų. Būtų su - spėjęs 16-metis atidaryti arkivyskupui duris, bet, matydamas jį ranką kišant į kišenę raktą ir nenorėdamas, kad arkivyskupas žinotų, jog jis nėjo į bažnyčią su visais pasimelsti, nutarė atsisėsti salono fotely su Chicago Tribune rankoj ir, jeigu arkivyskupėlis dirstelėtų į saloną ir jį užtikty, nudaoti visai nepastebėjusį, kad arkivyskupas ką tik įėjo į kleboniją pro priekio duris.

Būdamas tikras, kad visi yra bažnyčioj ir kad klebonija tuščia, arkivyskupas, iėjęs į kleboniją, lipo tiesiai žemyn į valgomąjį. Salone pasilikusiam neužtiktam jaunuoliui, vis tik parūpo, ar arkivyskupas ras ką valgyti, nes visas vienuoliams pateiktas maistas -silkė su žaliais svogūnais, šutintos bulvės, tušinta žuvis, kugelis ir blynai su grietine -buvo pasigėrėtinais sušveistas.

Buvo vasara ir jaunuolis dėvėjo minkštais guminiiais padais batus. Tylutėliai, galais pirštų nulipęs su drėbančia širdim žemyn ir pri - sėlinęs prie valgomojo kambario slenksčio, kyštelėjo galvą į vidų pažiūrėti, ar kartais negalėtų, jeigu reiktų, vyskupėliui kuo pasitarnauti. Kadangi vyskupo

(Nukelta iš 6 psl.)

3 psl.

SVARBI PAJAMŲ MOKESČIŲ INFORMACIJA

Lėšos, jeigu jos uždirbate privalote deklaruoti. Kitaip sakant, turite užpildyti pajamų mokesčių blankus kartą į metus ir pasiųsti Kanados pajamų mokesčių ministerijai Ottawoje (Revenue Canada, Taxation).

Kiekvienas Kanados gyventojas, turėjęs pajamų 1976 metais daugiau nei nustatyta neapmokestinama suma ir asmeninės atskaitos, privalo užpildyti asmeninius blankus TI (Individual Income Tax) ir išsiųsti iki 1977 metų balandžio 30 dienos. Jei negavote savo mokesčių blankų, kreipkitės į vietinę pašto arba apylinkės mokesčių įstaigą (District Taxation Office).

Mokesčių blankuose įrašoma vardas, pavardė, pajamos iš visų šaltinių, atimama neapmokestinama suma, asmeninės atskaitos ir tada apskaičiuojami mokesčiai. Jums pagelbėti pridėjome prie blanko mokesčių vadovą (Income Tax Guide), kuris teiks jums visą reikalingą pagalbą.

Svarbu tinkamai ir tiksliai užpildyti mokesčių blanką. Visų pirma įrašykite visas savo pajamas, ne vien tik pajamas, sužymėtas jūsų darbdavio ant T4 lapelio, bet ir visas kitas, gautas metų laikotarpyje. Pavyzdžiui: kiekvieną atlyginimą už patarnavimus nors ir nebūtumėte gavę T4 lapelio, arbatpinigius, pinigines dovanas, investacines pajamas iš visų šaltinių, įskaitant palūkanas už pasiskolas draugams bei giminiams, nuomos pajamas ir visas gautas šeimos priedų išmokas.

Pasinaudokite visomis mokesčių lengvatomis bei lengvatomis, į kurias turite teisę. Pavyzdžiui: jeigu išlaikote arba padedate išlaikyti asmenį, kuris gyvena Kanadoje (arba ir ne Kanadoje, jeidu tas asmuo būtų laikomas aprūpinamu šeimos nariu, jei gyventų Kanadoje), galite prašyti asmeninės atskaitos. Jei išlaikomas asmuo gyvena ne Kanadoje, privalote užpildyti blanką TIE-NR, kurį galite gauti savo apylinkės mokesčių įstaigoje (District

Taxation Office) ir prijungti prie užpildymo mokesčių blanko drauge su reikalingais kvitais. Minėtame specialiaame blanke turi būti įrašyta išlaikomųjų asmenų vardai, pavardės, amžius.

Įrašykite tikslus duomenis ant atitinkamos linijos, gerai apskaičiuokite, patikrinkite kartą ir kitą, pasinaudodami mokesčių vadovu. Jeigu dar lieka neaiškumų, kreipkitės į apylinkės mokesčių įstaigą. Jos tarnautojai jums padės. Apylinkių mokesčių įstaigų telefonai surašyti ant mokesčių vadovo užpakalinio viršelio. Neužmirškite - jūsų užpildyti mokesčių blankai privalo būti išsiųsti iki 1977 metų balandžio 30 dienos vidurnaktį.

Revenue Canada
Taxation
Hon. Monique Bégin
Ministre

Revenu Canada
Impôt
L'hon. Monique Bégin
Ministre

KULTŪRINIS PUSLAPIS

SIDABRINĖ SUKAKTIS

Dvidešimt penktasis gimtadienis žmogaus gyvenime nėra jau toks svarbus įvykis, tačiau organizacijai, ypač dar svetimame krašte, švęsti tokią sukaktį – jau labai svarbus momentas, todėl verta stabtelėti ir peržvelgti nueitą kelią.

Pirmieji bandymai atkurti Katalikių Moterų D-ją Montrealyje buvo 1950 metais, tačiau platesnio susidomėjimo nebuvo susilaukta.

Įsisteigus vakarinėje miesto dalyje Aušros Vartų parapijai, buvo pasigęsta organizuoto moterų vieneto, todėl A. A. kun. Kazimieras Pečkys, S. J. pradėjo raginti moteris susiburti ir pradėti darbą.

1952 m. kovo mėn. 23 d. buvo sušauktas steigiamasis susirinkimas. Pirmojon valdybon buvo išrinktos: pirm. – E. Navikėnienė, vice-pirm. – O. Motuzienė, sekretorė – G. Rudinskienė, išdėninkė – A. Mališkienė, valdybos narė – V. Piešininė.

Tais pačiais metais, steigiant Lietuvių Bendruomenę, Katalikių Moterų D-jos atstovė jau dalyvavo laikinajame organizaciniame komiteje.

Pirmieji rūpesčiai naujai įsisteigusiai d-jai buvo šalpa ir parama savų patalpų ir būtiniausių liturginių rūbų įgijimui. Aušros Vartų parapijai.

Reikėjo pinigų, todėl pradėta rengti vakarienės, koncertai, paskaitos, vaikų kaukių baliai, gegužynės. Iš gauto pelno buvo siunčiami siuntiniai Vokietijoje pasilikušiams tautiečiams, remiamos lietuvių mokyklos Vokietijoje, naujai besikurianti parapija, į vargą patekę lietuviai montrealiečiai, lankomi ligoniai, užprašomos šv. mišios už mirusius.

1955 m. kovo mėn. montrealietės pirmosios Kanadoje įsigijo skyriaus vėliavą, kuri buvo pašventinta per visuotinį draugijos atstovų suvažiavimą, vykusį

Montrealyje balandžio 30 d. – gegužės 1 d. Vėliavos krikšto tėvais buvo d-jos garbės pirmininkė M. Galdikienė ir Pr. Rudinskas. Šiame suvažiavime buvo nutarta atgaivinti žurnalą "Moteris". Centro V-ba išrinkta iš montrealiečių: pirm. V. Giriūnienė, sekr. G. Rudinskienė ir išd. A. Mališkienė.

Per dvidešimt penkis metus susirinkimuose paskaitas tarp kitų yra skaitę:

rašytoja M. Aukštaitė, seselės – Aloyza, Felicija, Paulė; jėzuitai kunigai – K. Pečkys, J. Kidyskas, J. Kubilius, J. Borevičius, J. Venckus, Dr. J. Šemoga, dr. Andrukaitis, dr. J. Mališka, A. Gabaliauskienė, dr. A. Jaugelienė, dr. V. Giriūnienė, M. Jonynienė, dr. M. Ramūnienė, Paplauskienė, dr. O. Labanauskaitė, dr. A. Šidlauskaitė, Ir. Lukoševičienė, J. Cipliauskaitė – Tanner, S. Vaišvilienė, dr. I. Pavilanienė.

Parengimuose ir koncertuose programas išpildė J.

Adomonienė, V. Judzentavičiūtė, B. Vaitkūnaitė, P. Vyte, A. Stravinskaitė, G. Čapkauskienė, kun. K. Balčys, A. Stempuzienė, St. Baras, O. Pliuškonienė, V. Žukauskas, poetas H. Nagys, L. Barauskas, B. Pūkelevičiūtė, AV choras, skautų vyčių taut. šokių grupė ir eilė kitų, sunkiai besugaudomų pageltusiose senų protokolų puslapiuose.

Taipgi buvo surengtas tautinių rūbų konkursas 1959 m., kurio vienas iš teisėjų buvo prof. dail. Antanas Tamošaitis. Vyko simpoziumas apie alkoholizmą, SPERA Fundation (buv. narkotikų naudotojų) paskaita apie narkotikų žalą. Tai tik lengviau sugaudomi momentai pilname draugijos gyvenime.

1973 m. iškilmingai paminėtas dvidešimtmetis Čiurlionio kanklių orkestro ir sol. Ir. Grigaliūnaitės koncertu, o sekančią dieną iškilmingomis pamaldomis ir po jų dr. O. Gustainienės paskaita ir vaišėmis.

Per paskutiniuosius ketverius metus labai pagarsėjo Katalikių Moterų Velykų stalas. Ta proga vis vyksta vaikų ir jaunimo atliekama programa ir Lituanistinės Mokyklos vaikų tarpe skelbiamas margučių konkursas.

Šalia savų parengimų moterys aktyviai prisideda prie Montrelio Bendruomenės ir Aušros Vartų parapijos veiklos.

Per ketvirtį šimtmečio keitėsi valdybos, keitėsi veiklos būdas, atsiradus eilei naujų organizacijų, tačiau visą laiką katalikės moterys stengėsi remti tuos, kurie jų pagalbos buvo labiausiai reikalingi ir išlaikyti lietuviškas tradicijas visuomenės jaunimo tarpe.

Šiai sidabrinei sukakti karas šv. Kazimiero parapijai paminėti yra rengiamas jos svetainėje. Sekmadien – neeilinis koncertas š. m. balandžio mėn. 23 d., kurį at – Aušros Vartų bažnyčioje, o liks Clevelando Grandinėle. Po koncerto ruošiamas pietūs parapijos svetainėje. Susitikimo – Susipažinimo va – Danutė Staškevičienė

Tautinių rūbų konkurso laimėtojos: S. Tumaitė – II premija, E. Mikolajūnaitė – I-oji ir S. Pakulytė – III-oji. (1959 m.)

Leonardas Andriekus

JUDO SIDABRINIAI

Mes nenorime laikyti Judo broliu, Nors visi ir esame išdavę Kristų, Nors visi Jį esame nužudę, Ir sujaukę Dievo Karalystę.

Iš trisdešimt trijų sidabrinių Susikrovė geras kapitalas – Apmokėsit už negimusį žmonių žudynes, Ir atliks dar puotų stalui.

Užkim, užkim, Judo lobį širdyse uždare, Kol Aukščiausiojo nematoma ranka Parašys ant sienos Mane, Tecel, Fares, Ir užkris juodoji uždanga.

Ar ne keista, kad už tokią menką sumą Gaunam tokias dideles palūkanas. – Prie sidabro prideda nakties tamsumą. O prie aukso – mirties ūkanas.

Pirmoji Liet. Kat. Moterų D-jos Valdyba. Iš kairės į dešinę: E. Navikėnienė – pirm., dvasios vadas Tėv. dr. K. Pečkys, O. Motuzienė – vicep., stovi: G. Rudinskienė – sekr., V. Piešininė – narė ir A. Mališkienė – išd. (1952 m.)

PAŽINKIME PRAEITĮ!

VOKIEČIŲ SIAUTĖJIMAS MANO APYLINKĖJE
1941 – 1944 metais

/ A TSIMINIMAI /

Balys Brazdžionis

(Tėsinys)

Pradėjo drebėti mūsų apylinkė nuo jau netolimų fronto šūvių. Sujuda trobos, žvangiai nudarda langų stiklai. Kas daryti? Kaip bausi to fronto. Juk sumaišys viską su žemėmis, sudegins sodybas... Ne vieną išmėtys gabalais, besprogdami sviediniai. Koks žiaurus likimas lemtas mūsų žemei ir ją mylintiems jos vaikams!

Ką daryti? Reikia susidėti į čemo lanus, bent kiek savo prakaite užpelnyto turto. Kaip sunki atrodė ta valanda, kuri sekundėmis skaičiuoja atsiskyrimo momentą... Paliks tušti namai, kuriuose tiek daug gražių valandų praleista, kurie su tokia meile tvarkyti! Atrodo, lyg jau mirtis čia pat. Gyveni, gyveni ir štai, vieną gražią dieną reikia atsiskirti. Įsimėtęs į vežimą, kas sielai brangiausio – išnyksti iš savo namų į nežinomą kelionę. Štai, peržvelgi atsisukęs, paskutinį sykį. Čia žirniai įvairiaspalviais žiedais kviečia, linguoja, žilvičiai ošia, kvepia dobilas žaiginiuose sukratus. Kas suveš į daržinę, kas suvalys, o kas gi keps pyragą? Tiek prakaito išlieta, kad būtų geras derlius! Sudiev! Lūpos sustingusios, akys ašarose paplūsdusios, širdis gallesčio suspausta. Taip ne vienas palieka savo gimtąjį kampelį... Ir galvoje vis mintys peršasi: gal greitai vėl sugrįši, greitai, kaip galint. Juk tas karas turi tuoj pasibaigti!

Vokiečių fronto daliniai palaikė Pasvalį dvi dienas labai grįžtoje kontrolėje. Rusams artinantis, pasitraukė.

Rusai atžygiavo nuo Žadeikių km. ir ėmė ties Kauneko ūkiu šaudyti į miestą. Vokiečiai kiek pasilaikę, sėdo į mašinas ir pranyko. Špleshkėjo keletas sodybų Vilniaus apskr.

gatvėje. Naujieji gimnazijos, pradžios mokyklos rūmai išliko. Bėgantieji žmonės su ryšuliais, arkliais dulkėjo keliais uždusę, sušilę pirmyn. Ir liepos mėn. 25-26 d. rusų daliniai užėmė Pasvalį. Dar prieš pat užėmimą vokiečiai peršovė nekaltai ūkininką Misevičių, kuris dirbo lauke.

Pabėgėlių voros girgždėjo dienomis ir naktimis. Keliai buvo pilni pėsčiųjų, dviratininkų, moterų, nešinių vaikais. Žinoma, netoli tokie galėjo nubėgti: pailso kojos, nuvargę kūnai, ir turėjo rasti kur nors priegaulą poilsui. Koks tai liūdnas buvo vaizdas. Ištiesos procesijos traukė tolyn į Žemaitijos pusę, tolyn į vakarus. Nevieno lūpose išsprūsdavo mintys: gal pasieksim anglius ar amerikiečius, ten rasime pagalbą. Bet tokia viltis negreitai realizavosi. Pakelėse pilna kančios kryžių rodė lietuviui ilgą Golgotos kelią. Ne vienas praedidamas kryžių žegno – jo save, savo šeimą, savo kelionę...

Gera buvo tiems, kurie turėjo savo arklius. Jiems ši kelionė buvo lengvesnė. Bet kiek tokių buvo, kurie neturėjo nei arklio, nei ko kito, tik savo kojas. Ir jie troško ištrukti nuo baisaus karo sūkuriu, bet daugelis ir nepajėgė: pakliuvo raudoniesiems. Kaip gaila, kaip gaila, kad daugelis žuvo beprasmingai. Pasiliko kentėti kunigai, mokytojai, ūkininkai ir kiti... Daugelis guodėsi, kad rusai ilgai Lietuvoje nebus – praeis tik frontas. Vėliau užims amerikiečių daliniai arba Lietuva vėl pasiliks nepriklausoma. Tokie ėjo gandai, žinios, nors nebuvo tikros, turėjo sąvybę įtikinamą kilpą, kuri nėrėsi ant ne vieno lietuvių kak-

lo, maišydama jo orientaciją. Dar daug kas galėjo išvykti.

Bet baisūs gandai sklido, kad į Vokietiją nieko neįsileidžia, kad vandens litras kainuoja 100 markių ir jo negalima gauti. Žmonės pusbadžiai miršta, nuolatiniai bombardavimai ir t.t. Nemaža žmonių, norinčių traukti į vakarus, buvo paveikti ir išsigandę pasiliko. Tie kurie pasiryžo, guodėsi viltimis. Svajonės greitai subiro, lyg kortų namelis, atsiradus nakties rūpesčiams bei sunkumams. Frontas ėjo labai greitai pirmyn. Bombardavimai ir gaisrai, patrankų griausimai – baisūs vaizdai, kur tik pažvelgsi – lydėjo. Žinojom, kad kažkas nepaprasto darosi mūsų žemėj, siaubas užtemdė viską.

Galų gale atėjo liepos mėnesio pabaiga. Ties Tryš – kiais susiorganizavę partizanų būriai atlaikė rusų tolimesnę eigą pirmyn, – iš įvairių kampelių kariškiai ir jauni vyrai negailėjo savo gyvybės ginti savo žemę. Visur degant ir liepsnojant, rūsūs jų veidai ir gallesčio apimti. Kovos pasiryžimo dvasia neapsakomai galinga, tik – nėra ginklų. Vokiečiai dar grūda tankus pirmyn, bet jų nėra tiek, kiek buvo iš pradžių. Atėjo žinios, kad tankai atvažiavo pervežti kelis šimtus lietuvių savanorių į rusų užfrontę, ten organizuoti partizaninį karą. Ką gali padaryti tie keli šimtai, beviltiškoje kovoje, kai rusai buvo apsiginklavę kur kas stipriau, gausybė tankų iš Amerikos, ir slinko be atdairios pirmyn. Jų nuotaika buvo pakili, galų gale jie vijo – si užpuolėją, jau išvarę iš savo krašto.

Žemaitijoje buvo susiorganizavę savanorių pulkai iš daugelio atbėgusių iš anapus Aukštaitijos. Dalį ginklų davė vokiečiai, o kitą gavo iš gyventojų.

Vėl ta pati bėda: kovotojų eilės didėjo, bet trūkumas ginklų užtemdė visą ryžtą ir kovingumą ten, kur frontas buvo sustojęs, skėdėdamas Lietuvą pusiau.

(pabaiga kitame numeryje)

P. S. Būtų labai įdomu, jeigu kas turėtų gauti nuotraukų iš bėgimo laiko. Prašome atsiųsti, panaudoję gražinsime.

NL
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ŠARŪNAS

Juozas Kaributas

(Pradžią 7 numerį)

Žiedūnas eina per Nevėžio tiltą. Suka į smėlio gatvę ir žengia ligoninės link. Jis mato didelę, raudoną plytų sumūrytą senamiesčio bažnyčią, kurios du bokštai su kryžiais atrodo, net dangų remia. Jis užsuka, grubia ranka permeta kryžiaus ženklą ir tyliai, be maldos ant lūpų įbėda akis į Nukryžiuotąjį Kristų... Ilgai jis taip klūpi... Jis žino, kad Jam nebereikia visko aiškinti... Jis žino jo didįjį rūpestį...

Artėja Žiedūnas prie ligoninės. Nežinia, lyg kirmėnos graužia... Jam dabar rodo, kad visas pasaulis, net kvapą sulaikęs, laukia tos žinios, kurią jis čia tuojau pat iš daktaro išgirs. Jis nedrąsiai eina išblizgintu ligoninės koridoriu raštinės link. Durys praviros, per kurias girdisi rašomos mašinėlės traškėjimas. Pasveikina sekretorė, kuri tuojau pakėlus telefono ragelį, pašaukia galingą seserį. Paprašo sėsti. Jis nedrąsiai sėdasi, peržvelgdamas raštinės kambari.

Sėdi Žiedūnas, lyg ant adatų... Kiekviena minutė dabar virsta valandomis. Spėliojamų galvoje visas spėčius... Pagaliau išgirsta: - Ponas Žiedūnas, prašau.

Jis sunkiai keliasi nuo kėdės, ir tarytum jam kas akmenį būtų pririšę prie kojų, negali paeiti. O seselė lyg tyčia, taip greitai bėga koridoriu. Jis irgi norėtų skubėti, bet kad tos kojos...

Seselė atidaro gydytojo kabineto duris ir įleidžia jį į tuščią, klaidingą patalpą. Jis laukia daktaro, lyg baisaus sprendimo, kuris neįdomas, bet bus teismo greitai paskelbtas... O gal duos Dievas ir viskas laimingai baigsis?

Kresnas, su blizgančiais akiniais daktaras, įėjęs, jam paduoda ranką ir paprašo sėstis čia pat, priešais jo didelį stalą. Jis maloniai šypsosi ir Žiedūnas veikia jau rengėsi supyksti, kad taip vėl jam atrodančios didžiausios nelaimės, daktaras neparodo jokio galingingumo, anei susirūpinimo.

Ilgai varto daktaras visokių popierių. Peržiūrinėja dar ir rentgeno nuotraukas. Jis numeta į peleninę cigarečių nuorūką ir dūmai dilgina jo uoslę. Ilgai žiūrinėja daktaras, lyg jo kantrybė norėdama išbandyti, pagaliau atsikosti, pakelia galvą ir taria:

- Žiedūnai, nenorėčiau aš Tamstos gąsdinti, bet turiu pranešti nelinksmą žinią... Visi tyrimo daviniai, kuriuos čia mes ligoninėje padarėme, rodo, kad jūs sūnui... ir nutilo, lyg norėdamas tą, jau taip ilgą nežinią prailginti plaučių džiova...

Žiedūnas norėtų surikti, kad netiesa, bet jam žodžiai sustingsta burnoje... Tik suka kepurę galais pirštų ir lyg mažas vaikas, vipt, vipt lūpomis ir pravirksta... Daktaras dar bando raminti, sakdamas, kad jam dar keletas mėnesių liko gyventi, bet Žiedūnas nieko jau nebegirdi... kur sėdėjo, taip ir nulėpo... Atsigavo jis tik tada, kai jam daktaras suleido raminančių vaistų. Kai atidarė akis, jis pamatė seselę taip giliai į jį žiūrinčią, kad pamanė, ar tik nebus ir ji panašiai savo sūnų praradusi?...

Atsirado vėl daktaras. Jis guodžia:

- Žiedūnai, aš suprantu Jūsų sielvartą. Noriu Jums padėti. Dievo valia... Gal kaip nors dar... Aš išrašysiu receptą. Užkite į vaistinę ir paim-

kite vaistus...

Žiedūnas supranta ir girdi, kaip daktaro žodžiai sulūžta vos tik iš burnos išėję. Jam užia galva, ir mintys rieda, lyg žležirbos iš ugniakuro. O daktaras kalba toliau ir nurodinėja, kad stropiai pildytų visus nurodymus. Kaimo šviežias oras, geras maistas gal kiek ir padės.

Daktaras, paėmęs keletą popiergalių, rašo receptus. Žiedūnai tarytum kas lūpas surakino. Jam atrodo, kad daktaras rašo mirties sprendimą... Jis nesąmoningai tik linguoja galva ir atrodo, viskam pritaria.

Štai receptas. Prašau ateiti ryt, dešimtą valandą išrašysiu iš ligoninės ir sūnų galėsi parsivežti į namus. Tiesia Žiedūnas grubius pirštus ir išstardamas lyg nesavom lūpom AČIŪ, ir sverdėdamas, bando savo jėgas. Jis sunkiais žingsniais eina išsiverda, ir lyg nesavomis kojomis, nusvyruoja paneriu, miesto link...

Kelionė į indėnų žemę

Petras Indreika

(Tąsa — pradžia nr. 12)

Dykumų fone iškylo ne tik kaktusai, bet ir Gaudalupės kalnų masyvas, kurį taip atšiauriai grynė nuo atėjusių Apačiai, neleidami jų peržengti ir brautis į jų teritoriją. Žemiau šių kalnų net ir dabar teberodoma riba, kurios aukso ieškotojai negalėdavo peržengti, nes juos sutikdavo nuodingos Apačių vilkyčios.

Į šią vietovę turistus vilioja išgarsėję Karlsbado urvai. Iš pirmo žvilgsnio šie urvai yra atstumiantys ir baugūs. Juose yra apsi- gyvenę tūkstančiai šikšnosparnių, kurie vakarui atėjus pasipila iš urvų aplinką maisto medžioklei.

Karlsbado urvus aprašė geografiniai žurnalai, kad čia yra surasti dar nežinomi gamtos stebūklai, pilni misterijos ir nežinomųjų ir kuriais galima nusileisti į žemės vidurį... Žmonės, perskaitę šiuos aprašymus, nepaprastai susidomėjo Karlsbado urvais. Kad jų nesunaikintų, prez. H. Hooveris 1930 m. aktu paskelbė, kad šie urvai yra priskirti nacionalinių parkų ir yra apsaugoti įstatymu.

Geologams atyžčiau ištyrus Gaudalupės kalnus, buvo nustatyta, kad juose amžių bėgyje susiklostė ištisi klotai klinčių, kurių amžius siekia apie šešetą milijonų metų. Laikui bėgant, lietaus ir tirpstančio sniego vanduo, persisunkęs pro uolų plyšius, tirpdė kalkes, jas minkštino ir jos griuvo, sudarydamos po kalnais urvus, kavernas, koridorius ir panašiai. Taip tęsėsi tūkstančius metų. Vanduo laikui bė-

gant išgaravo, palikdamas savo vietoje didžiulius lažūnus, įvairių formų kambarius, kurie siekia net 830 kv. pėdų dydžio ir tai 827 pėdų gilumoje. Dar šiandien šis procesas nesustoją vykęs, nes yra vietų, kur renkasi vanduo, atlikęs savo skulptoriaus darbą. Iš tikrųjų Karlsbado urvai yra tikras požeminis stebūklas. Juos apeiti užima keletą valandų ir tai vadovaujant prityrusiam vadovui. Stebėtina, kad požeminiuose urvuose temperatūra apskritus metus yra pastovi — 56 l. šilumos.

Šiuose urvuose gyvena ištisa kolonija šikšnosparnių ir, kai vakare jie pradeda pulkais skristi iš urvų medžioklei, žiūrovams susidaro nepaprastas išpuis. Išvaizduokite valzdą, kai pasipila virš galvų tūkstančiai šikšnosparnių ir stačiai šauna į viršų, iki poros šimtų pėdų aukštį ir zigzagais krinta į žemę, kad sukėlus užesį vabzdžių išbaidymui. Išskyrus šikšnosparnius, urvuose nėra jokių kitų gyvūnų, nes ten nėra maisto. Kas mėgsta nepaprastus ir įdomius gamtos stebūklus, verta pamatyti Karlsbado urvus, nes jau pradėta propaguoti požeminių namų statybą, pvz.: Arizonos valstijos universitete įvestas kursas vardu geotecture. Bet paklausus sutiktą studentę, ar ji sutiktų tekėti už kolegos, pasistačiusio požeminę vilą, nedvejodama atsakė: "If you want to live in a hole in the ground go marry a mole". (Jeigu nori gyventi urve, pasileškok sau kurmio žmonos).

Pietvakarių neapbrėpti plotai yra tapę progresuojančios technologijos bandymų laukais. Netoli Clayton N. M., m. estelio teturinėo tik apie 3000 gyventojų, ERDA (Energy Research and Development Administration) yra pastačiusi "vėjinį malūną", kuris gamina elektrą. Malūno sparnai jau pradeda sukristi, kada vėjas pasiekia vos 8

mylių greitį per valandą ir automatiškai sustoja, kai pasiekia 40 mylių greitį per valandą. Bandymai dar tebėra pradinėje stadijoje, bet tikimasi, kad ateityje vėjas bus galima įkinkyti į elektros gaminimą ir didesniems miestams.

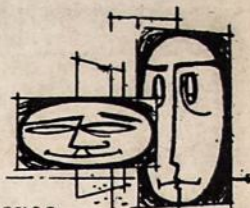
Paliekame N. M. su jos kalvomis, kalnais, slėniais, išdžiuvusių upokšnių giliais grioviais, vadinamais roja, dykumų augalais ir technologijos bundančiu rytojumi. Įžengiami į Arizoną, nemažiau įdomią kaip N. Meksika. Jos augmenija ir gyvūnija tokia pat kaip N. Meksikos, tik yra daugiau lygumų ir prerijų. Arizonos vardas yra kildinamas nuo indėniškai pavadinto vieno upokšnio, kuris reiškia "mažąjį pavasarį".

Arizona yra indėnų rezervatų kraštas, nes čia indėnai dar tebevaldo apie 40% viso ploto, kuris apima 113,909 kv. mylių, o gyventojų tankumo atžvilgiu užima tik 35 vietą tarp kitų JAV valstijų. Kaip ten bebūtų, Arizona yra garsi vario kasyklomis, daržovėmis ir kaktusais, o taip pat ir savo gamta. Kiekvienas pravažiuojantis pro Arizoną, neiškenčia neaplinkęs Painted Desert — spalvuotos dykumos, kuri tęsiasi pagal USA 66 kelią net ištisas trisdešimt mylių. Tokios dykumos niekur kitur pasaulyje nerasi, kur laiko bėgyje vėjai ar kitos gamtos galybės būtų tiek sunėšusios geležies rūdų ir jas sumaišiusios su druskos kristalais. Skaidrių saulės spindulių nušviesta ši dykuma meta atspindžius, nuožymus visomis vaivorykštės spalvomis. Gi saulei leidžiantis ar tekant, susidaro pasakiškas vaizdas, kurį vargiai galėtų perkelti į drobę ir geriausias dailininkas. Kad ir silpnam vėjeliui pūkstelėjus, pajunti kaip esi apibertas smulkiais dulkelėmis ir virsti tikra indėnu. Gamta tave priderina prie aplinkumos, jau nekalbant apie augalus ir retus gyvūnus.

Pakraštyje kažkada gyveno Pueblo indėnų giminės ir jų palikti sodybų griuvėsiai sudaro nepavydėtiną jausmą, kaip jie čia galėjo gyventi? Iš paliktų ženklų ir tariamų užrašų įskaityta, kad žodis "Pueblo" reiškia apskritas žemės gyventoją. Karai su kita indėnų gimine Papago, gal ir besikeičiančios gamtos sąlygos, privertė ieškotis geresnių gyvenimo sąlygų arčiau Kolorado upės ir palikti spalvuotąją dykumą.

Kada europiečiai susidūrė su indėnais, jie jau mokėjo pinti puikius krepšius, vyrai kasti kanalus, medžioti ir nudožtą grobį krepšyje nešdavo į namus, kur žmonos laukdavo besupdamas vaikus, savo rankomis nuplintuose krepšiuose. Prof. dr. Paul Martin, gerai pažįstas indėnų praeitį, sako, kad jis neįsivaizduoja pirmąsio žmogaus be krepšio rankose, lygiai kaip ir moters be rankinuko. Matyti, moters pasisavino gerą paprotį, bet vyrų charakteris tapo visiškai sugadintas, nes jis vietoje krepšio dabar rankoje laiko šautuvą. Šiandien indėniški krepšiai tapo komerciniu objektu ir iš jų gamybos indėnai darosi sau pragyvenimą. (B.d.)

KREIVI VEIDRODŽIAI

IS NEDORĖLIO SAVOKOS:

Nedoreliu bendruomene tą pripažįsta, kuris dorybių nepažįsta.

Tai yra žmogus, kurio liežuvis ir kojos slysta,

Kuris iš doro kelio išklysta.

B. Bačiūnas

edmonton

Lietuvos Nepriklausomybės 59 m. atstatymo minėjimas Edmontone buvo aidarytas iš dviejų dalių: K. L. B. Edmontono Ap-kės pirmininkės Gailės Karosaitės Jamieson pastangomis buvo gauta iš Edmontono miesto mero proklamacija apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir ta proga teisė prie Edmontono rotušės iškelti Lietuvos tautinę vėliavą. Vasario 16 d. 1977 m. 9 val. r. būrys tautiečių sutiko merą T. J. Terry Cavanagh, kuris pakvietė susirinkusius į Rotušės Parką iškilmei. Čia jis pakvietė prie pulto G. Karosaitę-Jamieson paskaityti Lietuvos istorijos santrauką. Jai baigus, meras perskaitė savo paruoštą proklamaciją ir pradėjo kelti mūsų trispalvę į stiebo viršūnę. Trys lietuvaitės, tautiniais rūbais pasipuošusios, stovėjo garbės sargyboje, visi giedojo Lietuvos Himną. Tad pirmą kartą istorijoje Albertos sostinės padangėje suplevė savo Lietuvos vėliava.

Antroji minėjimo dalis vyko Edmontono Lietuvių Namuose, kurie ta proga buvo gražiai papuošti Lietuvos herbais, obalsiais, Edmontone gyvenančio prof. menininko A. Šepečio tapyta Lietuvos Vytimi, ir t.t. Salės vidury buvo pastatytas didokas stalas, padengtas neseniai iš Lietuvos atvežta, nauja namų darbo linine staltiese. Šis stalas buvo paskirtas reikiams svečiams — valdžios atstovams ir jų šeimoms. Ant to stalo buvo pastatyta rankų darbo medinė žvakidė su trimis stiebais, kiekviena degtė žvakę-geltoną — žalia — raudoną. Žvakidės apačioje įgraviruoti žodžiai: "Lietuva Tavo Žemė Dega". Tai pernal, minint Vasario 16, senas latvis ją padovanojo Edmontono lietuviams.

Į salę susirinko gražūs tautiečių būrys, buvo ir iš toliau atvykusių. Edvardas Baleiša ir kiti, apsirengę tautiniais rūbais, į salę įnešė Kanados, lietuvių, latvių, esantį ir Albertos provincijos vėliavas. Sugiedoti Lietuvos

ir Kanados himnai. G. Karosaitė-Jamieson paprašė susirinkusius tylos minute pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. E. Baleiša paskaitė trumpą paskaitą, tema Vasario 16-ios reikšmė Lietuvai. Paskaitininkas yra jaunosios kartos vyras, labai aktyvus lietuviškoje veikloje.

Po to, sveikino latvių atstovus, Calgary Ap. plrm. A. Šukys, Albertos kultūros reikalams ministeris Horst Schmid-angliškai ir lietuviškai, už ką jam buvo sukeltos ovacijos. Ta proga G. K. — Jamieson įteikė jam gražią dovaną — medžio plokštę ifotografuotais tautiniais Lietuvos vaizdais.

Meninė dalis buvo įdomi: 1. Moterų Sekstetas: P. Balutienė, O. Druteikienė, V. Šapčienė, O. Popikaitienė, P. Zaleskienė ir Lina Morris padainavo kelias liaudies dainas. 2. Nijolė Karosaitė-solo dainą Ar Prisimeni Tu? E. Baleišos suorganizuotas tautinių šokių būrelis pašoko kelis šokius. 4. Buvo rodomos skaidrės atvežtos iš Lietuvos. Jas rodant, Blrutė Kasperavičiūtė padeklamavo Miškas ir Lietuviai, Edv. Baleiša-Vilnius, Nijolė Karosaitė-Trakų Pilis.

Be to, skaidres rodant, mokytoja Gailė Karosaitė papasakojo išpuodžius iš Lietuvos, kur ji praeitais metais viešėjo dvi savaites. Albertos prov. valdžios lėšomis. Paibaigai sekstetas padainavo Lietuvą Brangi.

Visi susirinkusieji buvo pavaišinti Jurgio Karoso šeimos-p. Karosienės paruošta vakariene.

Į valės buvo atvykęs ir Edmontono meras su poniu. Čia jis dar kartą perskaitė proklamaciją ir įteikė lietuviams Edmontono vėliavą. Atsidėkojant, Gailė Karosaitė-Jamieson merui įteikė iš Lietuvos atvežtą namų darbo kaklaraišį.

Visi susirinkusieji buvo patenkinti gerai paruoštu minėjimu.

Stasys Misiulis

Gailė Karosaitė-Jamieson skaito Lietuvos istorijos santrauką prie Edmontono miesto rotušės. Salia stovi miesto burmistras T. J. Cavanagh laikydamas proklamaciją apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą ir leidimą iškelti Lietuvos tautinę vėliavą prie City Hall.

PRENUMERATA \$ 10.00 metams ir \$6.00 pusei metų.

KELEIVIS

PUBLISHING COMPANY

TEL. 268-3071

PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905

636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA
NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ
GYVENIMA IR NORI NUSTOTI GERTI —
ATEIK PAS MUS. MES GALIME
TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, LaSalle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieskantiems pagalbos. Atėjęs pas mus — nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namu) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 365-0691, Henriui N. 277-7868.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Štekevičius, 1053 Altona Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$8,000,000

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaukas 7,5%
term. depozitus 1 m. 8,5%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask. 10%

LŠST KANADOS RINKTINIS ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. balandžio 16 d. Aušros Vartų parapijos salėje Hamiltone, 58 Dundurn St. N bus Kanados šaulių rinktinės atstovų suvažiavimas renkama nauja valdyba. Registracija 10 val. ryto.

Tą pačią dieną, 7 val. v. Jaunimo Centre, 68 Dundurn St. N. Hamiltono šaulių kuopos minės savo veiklos 10-ies metų sukaktį su bankietu, menine programa ir šokiais. Programa atliks solistai J. Sriubiškienė, V. Verikaitis, akomponuojant E. Kriščiūnui. Šokiams gros Vaidiaus orkestras.

Sekmadienį, balandžio 17 d. 11 val. AV bažnyčioje iškilmingos pamaldos, kuriose šaulių kuopos dalyvaus su vėliavomis. Po pamaldų, Jaunimo Centre pusryčiai ir minėjimo užbaigą. Visi Hamiltono ir apylinkių lietuviai prašomi skaitlingai dalyvauti.

Kuopos Valdyba

KLB HAMILTONO APYLINKES VEIKLA

Kristaus Prisikėlimo šventės proga KLB-nės Ha-

miltono Ap. V-ba sveikina visus Hamiltono lietuvius, linkėdama pavasariško džiaugsmo ir lietuviškos širdies prie velykinio stalo.

Sudaryta KLB Krašto Tarybos ir KLJS Tarybos rinkimams prarasti komisija: pirm. - A. Juozapavičius, sekret. O. Stasiulis, A. Kaminskaitė jaunimo reikalams ir narys A. Petkevičius.

Visais rinkimų reikalais prašoma kreiptis pas pirm. A. Juozapavičių 20 Kensington Av., N. Hamilton L8L-7M9, tel: 544-5015.

* Paremkime sportuojantį jaunimą, gausiai atsilankdami šeštadienį, balandžio 16 d., į Westdale College salę (Main st. W.), kur 2 val. p.p. susitiks Hamiltono ir Detroito krepšininkai. Vakare visi sportininkai dalyvaus šaulių rengime.

* Motinos Dieną minėsime gegužės mėn. 8 d. Ji bus pradedta šv. Mišiomis AV parapijos šventovėje. Tuoj po pamaldų Jaunimo Centre bus akademija. K. B.

toronto

A. Lukošius

popietė savuose namuose

Likimo mums skirtu keliu
-Ar einame į susirinkimą, -girdžiu svarstą atsilankiusių popietėn grupę.

-Kur, į kokią susirinkimą? -teiraujasi vienas.

-Tai kokiais gi metais pats atvažiuoju į Kanadą, kad nežinau?

-Tai ką gi čia bendro turi mano atvažiuojimo metai?

-Negi nežinau, kad šimet sueina jau 30 metų nuo tada, kada pirmieji mūsų vyrų transportai į čia atvažiuojo?

Buvo tai 1947-ti, kai sudarę sutartį, atvykome dirbti į miškus, kasyklas, prie geležinkelio.

-A, a, vat, matai, nė nepagalvojau apie tai! Kad ji kur galas, negi jau 30 metų spėjo praeiti?

-Tiek ilgai išgyvenai, ir nedaug ką žinai.

Tai iš kur čia viską gali žmogus sužinoti. Tiek čia daug visokių susirinkimų, posėdžių, pasitarimų, įvairiausių rengimų. Tai kas gi dabar ką daro? Keno tas susirinkimas?

-Taigi, sakau: norima šią sukaktį kaip nors paminėti, užtai reikia pasitarti, pasikalbėti, kaip ir ką suorganizuoti. 30-tis metų, vyruti tu mano, visgi ne juokas, sveti-
6 ps

mame krašte tiek išgyventi! Retai gyvenime taip papuola, kad žmogus, praradęs savo Tėvynę, turi iškeliauti į kitą svetimą šalį, ir ten vėl iš naujo pradėti gyvenimą.

-Atsimeni, kaip rengėmės iš Europos pakilti? Kiek tų visokiausių sveikatos ir kitokių komisijų praėjome. Tai nejuokais rinkosi tie komisijonieriai, nes, žinoma, ir buvo jiems iš ko.

Turėjai būti ne tik drūtai naujagis, raumeningas, stiprus, bet dargi ir gražus, tyros šalinės, gero charakterio

Lietuvių atvykusių Kanadon 30 m. sukaktį ir pažinčių atnaujinimo vakaro organizatorius sol. V. Verikaitis (dešinėje) kalbasi su tautinių šokių v. ju. Nuotr. S. Varankos.

rio, nesuteptos praeities. Kad ir menka dėmelė kur nors ant kūno, jau buvo įtarimas. Reikėjo aiškintis ir įrodyti, kad pats nieko nežinau, nes toks gimei...

-Atsimeni, kaip tas baltas "senelis" generolas Stewar - tas mus nešė per audringąjį Atlantą? Ir tos lietuviškos pamaldos, ir giesmės vidury vandenyno! Net savo Tautos šventę Rugsėjo 8-ąją paminėjome bangų blaškomi ir supami, į naują, mums nežinomą šalį, vis toldami.

-Aš tai kitu transportu atvažiuoju, nors metais tais pačiais.

-Tai žiūrėk tu man! Čia įdomus subruzdėjimas mezgasi. Turėtų būti įdomu. Visai nebuvau pagalvojęs apie tai...

-O kas visa tai organizuoja, kas tą "pasispardymą" rengia?

-Nagi mūsų šalis Vaclovas V.

-Tai žiūrėk, ką jis sugalvojo! Tai gerai, jis pat galės padainuoti, atlikti programą, nes programos tokiuose rengimuose tai pati svarbiausioji dalis. Jam, kaip menininkui, muzikui ir solistui tas problemos nesudarys.

-Turėtų būti įdomus ir populiarius toks rengimas, ir dar tokia proga.

-Tikra data dar nenumatyta, -paaiškės vėliau. Tikimasi, kad tai galima padaryti antroje vasaros pusėje, ar čia rudens, kada visi ir iš visur vėlė pasuka didmiesčio link. Ateina toks laikas, kad nori nenori, reikia palikti tuos taip mėgstamus vasarnamius, įvairius paplūdimius ir nors laikinai palikti tą gamtą ramybėje, duoti ir žuvims ir meškėrėms pailsėti.

-Beliaka tik sekti spaudą, stebėti skelbimus, nes šiais metais visko gali tikėtis.

Štai, kad ir LN Vyras, -taipogi subruzd. Jau rimtai planuojama šiai kolonijai gegužinė, o taip pat ir rengimų -šokių mūsų visų mėgstamoje Wasagoje, kur ne tik pasilinksinti, bet ir paatostogauti savaite kitą bus progos.

Nuobodžiauti šiais metais nevalia. Laukti ilgiau irgi negalima. Visiems tokio 30-mečio proga teks pajudėti!

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMŲ BICJULIAMS

Didelę paslaugą padarytumėte bendruomenė per LN, atsivesdami šion patalpon tik po vieną tautietį pasisvečiuoti. Juo didesnis nuopelnas būtų suradus jau labai nutolusį tėvynainį, kuris (kuris) dar čia nėra buvęs. Pristačius tokį svečią vadybės atstovams, kad ir Sekmadienio Popiečio metu, būtų pasirūpinta, kad jauki, lietuviška atmosfera jį -ją gautų visą tą popietę. Ypačingai būtų paveikti tie, kurie neturi progos perdažnai susitikti lietuvių.

sitikti lietuvių.

Iš praktikos žinome, kad tokie būvę "pamesti" tautiečiai, kartais tik pusiau lietuviškos kilmės, dažnai, įsijungę į veiklą, tampa labai gerais.

Ar nevertėtų kiekvienam apsidairyti aplinkui ir, gal būt daug atrastume tokių, kurių nepažinome, bet tik girdėjome, kad dar jie kvepia lietuvišku kvapu.

Lietuvių Namų tikslas, kad kiekvienas tautietis čia jaustųsi kaip namie ir taptų šių namų nariu.

Ar ne laikas su Velykų šventėmis ir pavasariu prisilimti sau pareigą, surasti bent po vieną naują narį. O pasirinkti yra iš ko. Šiuos namus lanko apie 2.000 žmonių. Gi Toronto apylinkėse priskaitoma apie 8-10 tūkstančių lietuvių.

LN Vajaus Komitetas

VASARIO 16 MINEJIMAS

Pamaldos ir iškilminga akademija

Lietuvos Nepriklausomybės šventė Toronte buvo švenčiama vasario 20 d. Visose lietuvių šventovėse ta intencija buvo laikomos iškilmingos pamaldos, dalyvaujant šauliams, skautams, ir kitoms organizacijoms su vėliavomis.

Prisikėlimo parapijos nišoje kenčiančiai tėvynei buvo iškilmingai padėtos raudonos rožės.

4 v. p. p. Anapilio salė, kur telpa lengvai 1.700 žmonių, buvo pilna.

Akademijos pranešėja buvo Žibutė Šilinskaitė. Įžanginį žodį tarė KLB Toronto Ap-kės pirm. Petras / Šturm, kun. kleb. P. Azubalis perskaitė invokaciją, Toronto Maironio Mokyklos mokiniai Natalija Slivinskaitė ir Petras Meiklejohn jautriai išpildė Nijolės Sadūnaitės Žodį Teismė.

Lietuvos gen. kons. dr. J. Žmuidžinas savo kalboje išskėlė tris labai svarbius Lietuvos istorijoje įvykius: 1) Mindaugo laikus, jo karūnaciją. Kitaip sakant, tuo laiku Lietuvos valstybės de jure pripažinimą. 2) Vytauto norą tapti Lietuvos karaliumi ir atsipalaiduoti nuo Lenkijos. 3) Gailiausia! -1918 m., Vasario 16 dieną - kuri buvo krauju iškovojo. Apibūdino dabar tėvynėje vykdomą negailestingą rusifikaciją ir kovą prieš tikėjimą.

Jonas Simanavičius, KLB pirm., gražiai pritaikė lietuvišką pasaką apie Jūrą ir Kąstyti prie dabartinės Lietuvos tragedijos.

Jaunas Toronto u-to doktorantas V. Mickevičius jautriai ir gražiai pristatė dail. Vladislovą Žilų, tik prieš metus pasiekusį laisvąjį pasaulį.

Prelegentas Žilius apibūdino dabartinę Lietuvos žmonių gyvenimą: saugumo terorą, šnipinėjimą, vieni kitų išdavinėjimą, rusifikaciją. Slaptus lietuvių patrijotų žudymus. Siuntimus provokatorių užsienį kiršinti išeivius ir juos šmelžti.

Mississaugos meras savo kalboje džiaugėsi, kad jo žinioje esantys lietuviai yra darbštūs ir geri Kanados piliečiai. Jis norėtų, kad jų vaikai taip brangintų laisvę, kaip kad lietuviai.

Ontario prov. Teisingumo ministras Roy McMurtry pasidžiaugė, kad nemaža lietuvių užima atsakingas, profesines vietas. Diskutavo su teisingumu surištas problema. Koncertas

Jauna vlešnia iš Argentinos Adriana Jocyte padaino-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
8% už spec. taupymo sąsk.
7 1/2% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 15 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

Balio Maskeliūno

IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814

2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

APDRAUDA WALTER DAUGINIS

Namų — gyvybės — automobilių — komerciniai įvairių draudos bendrovių atstovybė

1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 533-1121, namų 249-2067

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.O.

2224 DUNDAS STREET W. Visais kelių reikalais TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti tel. 533-3531

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Narys "Better Business" Biuro Visų rūšių drauda • VALTERIS DRESERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 231-2661 231-6226 •

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė

Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

IVAIRUS SIUNTINIAI

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime padavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario ISTAIGA Telefonas LE 1-3098 Savininkai: S. ir F. Janavičiai

vo keletą patriotinių dainų, lėkščių, kas buvo jų palikta pritardama gitara. Atžalyno vienetas trimis grupėmis pasigėrėtinais atliko liaudies šokių. Vadovės-Silvija Leparskienė, Diana Bubulytė ir Vida Javaitė. Hamiltono mergaičių choras Aidai su vad. sol. V. Verikaitiu, palydint J. Govedui gražiai padainavo eilę dainų.

Visi menininkai susilaukė gausių plojimų! Akademija užbaigta Tautos Himnu. Ši vykusį minėjimą surengė daugiausia jaunos kartos veikėjai. Jiems priklauso padėka ir pagarba. Su tokiu jaunimu į ateitį galima žiūrėti su viltimi!

Stepas Varanka

ARKIVY SKUPAS...

(Atkelta iš 3 ps.)

nugara buvo jam atsukta, jis drįso kokią minutę ar net dvi pastovėti nematomas ir stebėti, kaip arkivyskupas, pasiėmęs savo švartą, dar nevertotą lėkštę, ėjo aplink stalą iš vietos į vietą, rinkdamasis iš savo pavaldinių

Manydamos, kad arkivyskupas neįsivaikstys, jei žinotų, kad buvo kieno pastebėtas, kaip elgeta, renkantis iš kitų nešvarių lėkščių jo maisto likučius, ir žinodamos, kad jau buvo po laiko pasisiūlyti jam patarnauti, jaunuolis nutarė į viršų grįžti, kaip atėjęs, tytulėliai ir atsargiai, kaip katinas, kad laiptų pakopos nesugirgždėtų ir jo neišduotų. Grįžęs į saloną, laimė nepastebėtas, vėl atsisėdo fotely, atsiduso ir, be galo sujaudintas, galvojo, kokia jam teko tikrai nepaprasta garbė matyti tikrą šventąjį šventai gyvenant, neinančią virtuvę ieškoti ko tinkamo pavalgyti, bet pasitenkinant tomis jau atšalusiomis, žuvų galvomis ir likučiais kitų suterštose lėkštėse. Tų laikų jaunuolis to vaizdo ir išpuodžio niekad negali pamiršti.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITAS

LITO SUSIRINKIMAS

Metinis LITO narių susirinkimas įvyko kovo mėn. 19 d., šeštadienį, Aušros Vartų parapijos salėje. Susirinkimą pradėjo pirm. J. Bernotas, kviesdamas atsistojimu pagerbti per praėjusius metus mirusius Lito narius, jų tarpe valdybos vice-pirmininką Petrą Vaupšą ir ilgametį buv. Kredito Komisijos pirm. Joną Juškevičių. Susirinkime dalyvavo 203 nariai ir 6 svečiai. Susirinkimą sveikino Lygos tiekimo skyriaus vedėjas M. Sherker ir Apdraudos B-vės GUMIS vardu - P. Messier.

Metinius pranešimus padarė pirm. J. Bernotas, vedėjas Pr. Rudinskas, buhalterė R. Plečaitienė, kredito kom. pirm. J. Adomonis ir revizijos kom. pirm. J. Maskoliūnas. Nežiūrint kai kurių porinkiminių santaupų išėmimo, Litas baigė metus su \$7.086.922 balansu (\$6.406.504-1975 m.) ir rekordiniu \$24.730 pelnu. (\$7.965). Metinės pajamos pasiekė \$700.622 (\$560.272). Nariams už santaupas išmokėta \$524.259 (427.207). Lito nuosavi kapitalai padidėjo nuo \$160.085 iki \$195.933. Narių 1711, iš kurių 209 pagalbiniai nariai ne lietuvių tautybės. Lietuvių reikams per 1976 metus išleista

"Lito" susirinkimo dalyvių registratoriai, iš kairės: Alma Drešerienė, Kostas Toliušis ir Jonas Adomaitis. Nuotrauka T. Laurinaičio.

\$5.675.70, neskaitant spaudos ir radijo skelbimų, aukų loterijoms ir kitų panašių veiklos vystymo išlaidų, kuriuos irgi yra ne kas kita, kaip parama lietuviškos organizacijoms. Be to, 1976 m. dividendai už šėrus sumoje \$513.30 buvo padalinti tarp Auksinio Amžiaus Klubo Rūtos - \$250 ir šalpos reikalams per Marijos Nekalto Prasidėjimo Sėseris - \$263.30.

Diskusijose vyraavo pirminko ir vedėjo pranešimuose užakcentuotas Lito namų statybos klausimas ir eventualus unijos operacijų išplėtimas į aplinkinius gyventojus nelietuvius. Po ilgesnių diskusijų beveik vienbalsiai buvo nutarta sklypą įsigyti. Taip pat pageidauta, kad paruošus namų projektą, tuo reikalu būtų sušauktas specialus narių susirinkimas.

Nariams neišstačius daugiau kandidatų, aklamacijų būdu į valdybą perrinktas Juozas Bernotas ir naujai išrinktas Antanas Vaupšas, į kredito komisiją perrinktas Stėponas Kęsgaila ir

į revizijos komisiją Juozas Šiaušis.

Susirinkimas baigėsi skoningai paruošta vakariene. Pr. Rudinskas

Lito paskolos

Laikiniai Litas buvo sustabdes naujų nekilnojamojo turto paskolų išdavimą. Lito operacijoms sugrįžus į normalias vėžes, vėl bus išdavinėjamos visų rūšių paskolos, tačiau patartina nekilnojamojo turto paskoloms užsirašyti iš anksto, kadangi pirmenybė bus teikiama ankščiau užsisakiusiems.

Spektaklio šviesos

Grandinėles programai bus tvarkomos jauno lietuvių specialisto Tomo R. Montvilos, kuris dirba Centrauro Teatre, Montrealyje. Spektaklis įvyks Plateau Hall, balandžio 23 d. 6 v. v., kurio neturėtų pražiopsoti nė vienas lietuvis, ar mūsų bičiulis nelietuvis. Kitataučių atsiliepimai spaudoje apie šią grupę yra labai puikūs.

D E M E S I O !

Privaciai parduodamas raudonų degtų plytų 2-jų aukštų namas, 3-jų metų senumo. Namo sudėtis: 4 miegamųjų ir 5-tas rūsys, 2 vonios ir 1 rengtas rūsys su atskirai garažu. Namas randasi Niagara Falls, Ont. Dėl platesnių žinių prašau kreiptis šiuo adresu: Pranas Norušis 4th Ave. South, R.R. 3, St. Catharines, Ont. L2R 6P9 Tel. (416) 685-0585.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1977

SEPTYNIOS DIENOS (6 naktys) VILNIUJE

IŠVYKIMO Gegužės - May 19 ir 26 dienomis
Liepos - June 16 diena
Rugpjūčio - August 4 diena
Rugsėjo - September 8 ir 15 dienomis.

14

DIENŲ SU VISU IŠLAIKYMU IR APRODYMU - VILNIAUS, - MINSKO - MASKVOS -

Kaina: nuo \$1,065.00 (laukiama patvirtinimo)

TAIPGI, MES PARUOŠIAME REIKALINGUS DOKUMENTUS ATSIKVIESTI VIZITUI JŲ GIMINIS IS LIETUVOS! ŠI KRAŠTA - KANADA.

Jeigu keliauji į Miami ar Fort Lauderdale? - Užsirašyk pas mus, tik \$145.00 su sugrįžimu. Rašyti angliškai:

ADRIA TRAVEL SERVICE
4159 St. Lawrence Blvd.,
Montreal, P.Q. H2W 1Y7
(Licence N.50040) - Tel. (514) 844-5292 & 844-5662

FINA

TEL: 694-1037

(MIKE RUTKAUSKAS)

PLAZA FINA

MECANIQUE GENERALE - SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT - REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC - BRAKE SERVICE
TUNE-UP - TOWING

215 BOUL. HYMUS

POINTE-CLAIRE

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remonuoju
- Vasaros laika saugojimas (Storage)

6396 Bannatyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. - tel. 366-6237 / 3896

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. - Tel. 366-7281

• ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.

(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

• PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

Savininkai V. Sušinskas & Son tel. 389-0571.

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus -

364-1470

Delmar Ceramic's
(Mike Rutkauskas)
GREEN WARE GLAZES FIRING KILNS
477-G DELMAR AVE.
POINTE CLAIRE, P.Q. H9R 4A5
TEL. 695-0370

PAMINKLŲ GAMYBA

- MONUMENTS MANUFACTURER

TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East

Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD CHATEAUGUAY TEL. 691-4760

5784 VERDUN AVE VERDUN, QUEBEC TEL. 767-9950

MODERNIOS KOPLYČIOS

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LÉO RATNER, B.P.H. L. PH.

NIKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS

VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

Jetté & Frère Ltée

Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame - Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandentiekimą. Veltui įkainavimas.

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140 - 2e AVENUE LASALLE, 366-0330

A + A BRONIUI BAGDŽIŪNUI iškeliavus į amžinąją buveinę, didžioji liudiesio prislėgtuosius žmoną Nijolę ir uošvius Oną ir Kazimierą Vadišius, dėl mylimo vyro ir žento mirties, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime -

Prieteliai iš Manchester, Conn. USA -

Alena Brazauskas
Mykolas Gečiauskas
Juozas Andriukonis
Marija Cizius ir
Antanina Šalčius

Šauliui BRONIUI BAGDŽIŪNUI po sunkios ligos mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Nijolę ir visus artimuosius -

L.K. Mindaugo Šaulių Kuopa ir Valdyba

Mūsų klubo nariui BRONIUI BAGDŽIŪNUI mirus, jo žmoną Nijolę ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame -

Montrealio Žveju - Medziotojų klubas "Nida"

BUSIMOS SUTUOKTUVĖS

Algirdas Adomonis, bebaigias medicinos mokslus, susijieds su studente Kristina Baltaite iš Bostono; Dalia Blauzdžiūnaitė su inž. Rimvydu Sonda iš Toronto; Vida Burbaitė su inž. Sauliu Gorii; Šarūnas Norvaiša (Girinis) su Asta Danasyte iš Bostono; Dana Blauzdžiūnaitė su A. Deveikiu iš Buenos Aires ir Roma Naruševičiūtė su Algiu Lapinu.

• Pas Juozą Leoną ir Vandą Girinius - Norvaišas: apsilaikė eilė kviečių draugų, kurie buvo šeimininkų puikiai parvašinti juozinių proga.

• Pasirodė naujausia kun.

Feliksas Jucevičiaus knyga Mintis Dialektiniame Žaisme (Filosofijos sampratos raida), kurios pristatymas įvyks š. m. gegužės 15 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. • Petras Yanuška buvo sunkiai susirgęs ir operuotas Reddy Memorial ligoninėje. Šiuo metu sveiksta namuose. • Po sunkios ligos mirė Bronius Bagdžiūnas, 56 m. Paliko žmoną Nijolę Vidaišūtę, kuri ankščiau su tėvais gyveno Manchester, USA. • Praeitą savaitę mirė Petras Yokšys 77 m. Paliko žmoną, dukteris ir kt. artimuosius.

BOTTIN GREENVERT SELECTOR

PASINAUDOKITE ŠIA SPECIALIA TELEFONŲ KNYGA LE BOTTIN TÉLÉPHONIQUE DE VOTRE QUARTIER INC. YOUR DISTRICT TELEPHONE DIRECTORY INC.

3035, BOUL. L'ASSOMPTION, MONTREAL, QUE H1N 2H2 / TEL. 254-5302

agence d'assurance générale
CONSTANTINI
general insurance agency Ltd.

487-5820

Donna Welburn, A.I.B.
Beatrice Oliver, A.I.B., B.A.
GILBERT L. CONSTANTINI, C.I.B.

Quebec Credit Union League Building

17 Ronald Drive
Montreal West, P.Q.
H4X 1M9

Jony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

M. PHILIPPE IZZI

Prop

SKAMBINKITE -

Skubiai išvalome, paimame, pristatome

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

7661-A CENTRALE

coin / corner 5e ave 365-7146

495-90e AVE

coin / corner Bayne 365-1143

366-7818

LAURENT DAIGNAULT

PARDAVIMAS: Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks 7635 Boul. Lasalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De LaVerendrye, pr. e. Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

Spaudos Balias gegužės 7 d. L. K. Mindaugo šaulių kuopa rūpinasi, kad būtų Spaudos baliui kuo tinkamiausia pasirodė. Kuopos Valdyba jau pakvietė eilę asmenų talkai. Loterijų reikalų rūpinasi O. Norke - liūnienė, S. Skučienė, J. Ju - konienė. Jos prašo visų Montrealio lietuvių padova - notuoti fantų, kuriuos galima į - teikti joms, arba NL redak - cijai. Taip pat V. Lukauskas, kaip ir praeitais metais, ne -

menkai sukėlęs piniginių do - vanų, renka ir šiam baliui. Svarbiausiomis gal ba - liaus talkininkėmis turėtume skaityti šeiminkes, kurios dirbs, kad balius dalyviai būtų pasotinti. Magdalenos Kasperavičienės dėka bus paruošta šilta vakarienė, o Rūtos Žukienės iniciatyva bus gražiai padengti stalai. Tad - belieka laukti svečių, kurie, tikimės, tą vakarą jau rezervavo Spaudos baliui. NL

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS
Vasario 19, šeštadienio va - kare, Šv. Kazimiero parapi - jos bažnyčioje pamaldomis ir namuose valšėmis buvo paminėta Jono Savisko vie - nerių metų mirties sukaktis.

J. Saviskas mirė 1976 m. vasario 19 d. Tą rytą dar buvo nuvažinęs savo Alu - minum liejyklą, kurioje biz - nį buvo pradėjęs 1945 m. Tą popietį pradėjo blogai jaus - tis, parvažiavo su mašina į savo namus, o 8 val. vakaro jau užmerkė akis amžinai, sulaukęs vos 59 metus.

Jonas buvo gimęs Montre - alyje 1916 m., pirmojo pa - saulinio karo metu. Turėjo dvi seseris. Čia pat lankė gimnaziją. 1945 m. apsigėdė su Anele Teresevičiūte. Abu daug darbavosi Šv. Kazimie - ro parapijos gyvenime. Jonas buvo ir parapijos komiteto pirmininko pareigose, sta - tant naują bažnyčią. Anelė daug dirbo ir šiandien tebe - dirba Šv. Onos ir Šv. Elžbie - tos draugijoje. Užaugino sūnų Kenny, kuris 1972 m. gavo Bachelor of Commerce diplomą ir dabar dirba Buil - ding Products kompanijoje aptarnavimo inspektorius pareigose (Operations Ser - vices Supervisor).

Jonas (John) Saviskas

Jonas ir Anelė mėgo drau - gus. Jie visur plačiai daly - vaudavo visuose lietuviškuo - se rengimuose tiek para - pijose, tiek Lietuvių Vytauto Didžiojo Klube ir kitose or - ganizacijose.

Jonas buvo susipratęs ir tikrai sąmoningai galvojantis lietuvis. Niekad nebuvo maskvinių okupantų simpa - tikas už "išlaisvinimą" Lie - tuvos, kaip kad čia egzistuo - janti maža grupelė pataikau - tojų neišmanėlių, kurie save vadina "draugais" ir suka savo galvas į Maskvą - ma - nydami, kad tai jų "motina".

Jonas buvo telsingas žmo - gus, niekad kito neužgavojo ir kiek galėdavo, stengėsi kitiems padėti. Gaila, kad taip netikėtai jam teko ap - leisti savo šeimą ir arti - muosius.

A. N.

• L. K. Mindaugo šaulių ku - pakovo 7 d. sekmadienį turė - jo metinį narių susirinkimą ir prieš jį dalyvavo pamal - dose A. V. bažnyčioje, kurios at - našautos už Vl. Putvį ir kt.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Montreal
Tel: 255-3535

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja

1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel: 932-6662, namų 737-9681

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(C)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel: 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIENS

PHARMACISTS

M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS

Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open,
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas

366-9742

365-0505

7626, rue Central St., Ville LaSalle

ADVOKATAS

R. J. Išganaitis, BA, BCL

216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų 658-5513

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel: (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E., Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

TRADICINIS 'NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS'

NL SPAUDOS BALIUS

GEGUŽES MĖNESIO 7 d., 7 val. vakaro, ŠEŠTADIENIŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE
3426 Parthenais St., Montreal, P.Q.

MENINE PROGRAMA ATLIKS:

Rasa ir Ina LUKOŠEVIČIŪTĖS,

Aida NORKELIŪNAITĖ,

Rytis BULOTA;

GERAS "ROMA" ORKESTRAS, ŠILTA VAKARIENĖ, PUKUS ĮVAIRIŲ GĖRIMŲ BUFETAS,
PREMIJUOTI ŠOKIAI, ĮVAIRIŲ LAIMĖJIMŲ LOTERIJA.

ĮĖJIMAS: suaugusiems \$6.00, jaunimui - \$4.00

Ši NL Spaudos Balių ruošia L.K. Mindaugo Šaulių Kuopa,
savajai spaudai paremti.

PRANEŠIMAS

KLB Krašto Tarybos atstovų rinkimai įvyks š.m. gegužės mėn. 15 d. Montrealio Apylinkės Rin - kiminė komisija prašo pasiūlyti

kandidatus.

Rinkiminė komisija sudaro B. Niedvaras (tel. 487-4938), K. To - liušis ir S. Pocauskas.

Į DĖ J O S - Apdraudos reikalu:

Gyvybės draudimas visados bus išmoketas, nesvarbu kas jį pirkio-apsidraude. Tik yra klausimas - kas už jį mokes, vyras ar jo šeima! - Jums paaiskinsiu kaip - skambink 937-6341 arba 366-9916 - Vytaui Ptašinskui.

MONTREAL WEST

AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuviai atstovai)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE Į ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

WALTER TRUMPA B.Sc.

LES IMMEUBLES

mainville - poirier inc.
REALTIES

Pirkti ar parduoti namus, žemes sklypus ar kitą nekilnojamą turtą Laurentians kalnuose, Montrealyje ar kur kt. kreipkitės 795 Ste Adele Blvd., Ste-ADELE, P.Q. - Tel. 229-3186 - Tiesioginė tel. linija iš Montrealio - 430-3516.

JONAS & COTE REALTIES

5159 DE MAISONNEUVE BLVD., WEST, MONTREAL, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

VISOKERIOPAS NEKILNOJAMO TURTO PARDAVIMAS
Tel: 482-0772, namų 366-7041

Royal Trust

Atstovas J. Skucas,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALTRUKONIS

Sylka Realities Inc.

445 Jean Talon West, Suite 305

Tel: 273-9181-2-3, Res. 737-0844.

Foto M.L.S.

Sistema.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI - virš 11 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3

Antradieniais 10-3

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 10-8

Penktadieniais 10-8

Šeštadieniais 9-1

Sekmdieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

term. indėlius 1 metų 9%

pensijų ir namų s-tas 9%

taupomąsias s-tas 7 1/2%

depozitų-čekių s-tas 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines 9 1/2%

nekiln. turto 9 1/2%

investacines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais - 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santuopų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais - iki \$10,000. Parduodama "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas - ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE

INC.

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ

BALDŲ

PER

KRAUTUVĖS

3

AUKŠTUS

- Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
- Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887

7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamąsias s-tas 6.0%

Taupomąsias s-tas 8.5%

Už pensijų planą 8.5%

Termin. ind. 1 metams 9.5%

Termin. ind. 2 metams 9.5%

Termin. ind. 3 metams 9.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdrau -

da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 11.0%

Nekiln. turto 10.25%

Čekių kredito 12.0%

Investacines nuo 10.5%

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000

už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir treči - dieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius sa - vaiťgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.